

Värskeim info õppimisvõimaluste kohta Eestis ja mujal Euroopas

EDASIÕPPIJA

teatmik gümnaasiumilõpetajale

2010

TULE TIPP TEGIJATE ÜLIKOOLI!

- Palju rahvusvahelisi õppevõimalusi
- Ligi 14000 tudengit
- Üle 100 põneva eriala
- Pöörane tudengielu
- Edukad vilistlased
- Suur ülikoolilinnak
- Kindel tulevik

Vaata ka TTÜ videosid
www.youtube.com/tiptegijad

www.ttu.ee

Hea koolilõpetaja!

Õppida tuleb kogu elu jooksul – see pole lihtsalt enesestmõistetav kohustus, vaid teekond põnevate võimaluste ja täisväärtusliku elu suunas.

Avastage maailma, aga tulge ikka tagasi! Niimoodi kindlustame eestikeelse kultuuri ja hariduse püsimise.

Olete jõudnud oluliste otsuste langetamise aega. Võimalusi ja valikuid on tänapäeval rohkesti. Seejärel mõelge iseenda huvidel ja võimetele, aga ka sellele, missuguseid oskusi ja teadmisi vajab ühiskond mõne aasta pärast. Teie valikutest sõltub meie väikeses riigis väga palju.

Meenub Alice'i peeglitagune maailm – selleks, et paigal püsida, tuleb üha kiiremini joosta. Sellepärast tuleb panna erilist rõhku haritud järelkasvule. Ennast täiendada on kasulik nii Eestis kui välismaal.

Ärksat meelt soovides

Tõnis Lukas

haridus- ja teadusminister

Eesti Lennuakadeemia
Estonian Aviation Academy

VÕIMEKATELE VÄÄRIKAS VALIK!

ERIALAD:

- LENNULIIKLUSTEENINDUS
- LENNUNDUSE SIDE- JA NAVIGATSIOONISÜSTEEMIDE KÄITAMINE
- LENNUKI JUHTIMINE
- KOPTERI JUHTIMINE
- LENNUNDUSETTEVÕTTE JUHTIMINE
- ÕHUSÕIDUKI HOOLDUS

VASTUVÕTUINFO:

WWW.EAVA.EE

Sisukord

3	Hea koolilõpetaja!	26	Õppelaen – kellele ja milleks?
6	Mis saab pärast kooli lõpetamist?	27	Riik toetab õppijaid
8	Kogu töde riigieksamitest	28	Ajateenistus on kasulik
9	Riigieksamite toimumise ajad 2010. aastal	30	Kõrgem Sõjakool
11	Lõpusõrmus suurendab ühtekuuluvustunnet	34	Tööle aitab enese tundmine
12	Leia oma rada	36	Psühholoogilt saab tuge
14	7 põhjust valida kutseharidus	38	Õppida saab ka välismaal
17	Uuri põhjalikult ja tee parim valik!	41	Ameerikasse õppima? Väga hea mõte!
18	Lävendipõhine vastuvõtt teeb elu lihtsamaks	42	See ei ole lõpp, vaid uus algus
22	Avatud ülikool – hea lahendus	44	Nendes koolides saad edasi õppida!
24	Ülikooliaastad – elu parim aeg	61	Info- ja nõustamiskeskused
25	Kui Tehnikaülikooli loengus käimisest ...		

Edasiõppija 2010

Väljaandja: MT Media OÜ
Asula 4c, 11312 Tallinn
Tel 611 7070
www.mtmedia.ee

Info ja reklaam: peeter@mtmedia.ee; tel 601 9960
Trükk: Kroompress

© 2010 MT Media OÜ

Teatmiku valmimisele aitasid kaasa:

Haridus- ja Teadusministeerium

rajaleidja.ee

Täname kõiki, kes teatmiku koostamisel abiks olid!

Mis saab pärast kooli lõpetamist?

Raske küsimus, eks? Võimalusi, mida pärast gümnaasiumi lõputunnistuse saamist edasi teha, tundub olevat liiga palju või siis hoopis liiga vähe, otsused aga väga vastutusrikkad ja olulised.

Kui alustad näiteks sellest, et proovid välja mõelda, millist elu sa tahad ja mis on sinu unistuste töö, siis sealt saad juba päris mitu kasulikku vihjet, mida ja kus edasi õppida.

Unistada on tore ja kasulik, aga on olemas veel üks väga hea ja võib-olla lihtsamgi viis, kuidas teada saada, milline on sinu jaoks ideaalne töö: küsi endalt, kas sa tahaksid teha seda tööd ka siis, kui sa selle eest raha ei saaks!?

Kui vastus on jah, on ilmselgelt tegu õige alaga. Töö võiks olla lihtsalt üks meeldiv viis oma aega veeta. Nagu hobi.

Ootamatu mõttekäik? Veidi ehk küll. Aga töötab.

Kui sa naudid oma tööd, siis tundub ka raha tulevat märksa kergemini kui siis, kui teed midagi vastumeelset. See on ka põhjus, miks enamasti ei tööta mudel: töötan seni pangas, kuni olen kogunud piisavalt raha, et hakata kunstnikuks.

Parem hakka kohe maalima – kui teed seda rõõmu ja armastusega, on šansid sellega edukaks ja õnnelikuks saada märksa suuremad kui vastumeelset pangas töötades. Tegelemine millegagi, mida sa tegelikult teha ei taha, on üks kindlaim viis kiiresti stressi ja depressioonini jõuda.

Inimesed on erinevad

Esmapilgul tundub naudingut ja töö ühendamine olevat siiski loomeinimeste privileeg – näiteks fotograafi puhul tundub üsna loomulik ja arusaadav, et tema töö ja hobi kattuvad. Aga inimesed on ju erinevad! Ja see on väga hea, sest tänu erinevate-

le huvidele, soovidele ja eesmärkidele ei taha kõik inimesed teha sarnaseid asju.

Ühele pakub naudingut arvutite programmeerimine, teistele müügitöö ja inimestega suhtlemine, kolmandale aedade kujundamine, neljandale teiste õpetamine – tähtis on üles leida just see tegevus, mida sina naudid ja millega saad samas raha teenida.

Vastus võib peituda sinu lemmikõppeaine(te)s, hobides või vaba aja veetmise viisides. Näiteks kui sa armastad üle kõige lumelauaga sõita, saaks sinust äkki suurepärane treener mõnes suusakuurortis?

Sinu jaoks oluline küsimus on: millise hariduse abil jõuda selle tööni, mis sulle naudingut pakub?

Kui sa tahad saada lumelauatreeneriks, võiksid õppida ilmselt kehakultuuri ja pedagoogikat. Seda saab teha Tallinna Ülikoolis ja Tartu Ülikoolis. Kui armastad loomi, võid mõne põneva eriala leida Eesti Maaülikoolist või Türi Tehnika- ja Maamajanduskoolist.

Hea ülevaate sellest, kus ja mida õppida saab, annab sulle nimekirja Edasiõppija lõpus, kus on ära toodud kõik koolid ja nende poolt pakutavad erialad.

Lihtsad nipid

Järgmisena mõtle, milline kool ja milline haridustase sulle sobiks. Proovida tasub kindlasti vähemalt paari kohta. Samuti uuri eri õppevorme (päevane, öhtune, kaugõpe).

Alati on kasulik õppida ka teiste kogemustest – kui sul on endast mõni aasta vanemaid sõpru, uuri,

millised koolid on nende meelest head ja miks. Tõenäoliselt on kaval kuulata eelkõige nende inimeste arvamusi, kelle moodi sa tahaksid kõige rohkem olla.

Tihti on paberil asjad lihtsamad ja selgemad. Pane enda jaoks kirja valdkonnad, mis võiksid sinu meelest sulle sobida, ja uuri, kus midagi õppida saab. Siis oskad vastavalt sellele, milliseid tingimusi nõutakse sind huvitavates koolides, valida riigieksameid ning planeerida käike pärast gümnaasiumi lõpetamist.

Mõistlik on mitte keskenduda ainult ühele valikule, vaid omada ka tagavaraplaani. Kogu infot mitme eriala ja kooli kohta, mis sind huvitavad. Kui siis mõni neist ära langeb, ei löö see sind rivist välja.

Valikutel on tagajärjed

Alati tasub mõelda mitu sammu ette. Mida võivad kaasa tuua sinu tehtud valikud? Milliseid probleeme võib tulevikus tekitada otsus asuda tööle ilma

erialase hariduseta? Mida sa vajad, et omandada kutse- või kõrgharidus? Milline haridus tagab ka kaugemas tulevikus töökohta?

Tee endale selgeks, kus ja mis tingimustel sa soovitud eriala õppida saad, mida iga õppimisvõimalus sulle pakkuda võib ja mille poolest need üksteisest erinevad.

Uuri, mis on eri õppimisvõimaluste head ja halvad küljed. Räägi nendel teemadel ka õpetajate, kutseõustajate, pere ja sõpradega – mida rohkem eri vaatenurki, seda adekvaatsem on ilmselt otsus, mille lõpuks teed.

Mida tõsisemalt võtad õppimist ja enda arendamist, seda suurem tõenäosus on sul tulevikus omada head töökohta. Suure tõenäosusega ei piisa hea töökohta leidmiseks gümnaasiumiharidusest, rääkimata vaid põhikoolis õpitust.

EUROAKADEEMIA

Toimetulek haritud Euroopas

»» Bakalaureuseõpe

Keskonnakaitse
Ärijuhtimine
Rahvusvahelised suhted
Sisekujunduskunstnik-disainer
Moekunstnik-disainer
Tõlk/tõlkija, filoloog

»» Magistriõpe

Keskonnakaitse
Ärijuhtimine
Regionaalsed rahvusvahelised uuringud
Kunstiteadus
Tõlk/tõlkija, filoloog

»» Doktoriope

Keskonnakaitse ja keskkonnapoliitika

Infopäev 2010. aastal: 19. jaanuaril, 16. märtsil ja 25. mail algusega kell 17.00
Mustamäe tee 4 saalis. Dokumentide vastuvõtt alates 1. juunist 2010.

Euroakadeemia
Mustamäe tee 4, 10621 Tallinn

Telefon: 611 5801
Faks: 611 5811

E-post: info@euroakadeemia.ee
www.euroakadeemia.ee

Kogu tõde riigi-eksamitest

Riigieksamid peab sooritama iga gümnaasiumilõpetaja. Nendeta muutub kolm aastat gümnaasiumi juriidiliselt kasutuks ajaks – kõrgharidust omandama minna ei saa ja ka tööturul konkureerimine pole ainult põhiharidusega tõenäoliselt eriti tulemuslik.

Riigieksameid valides tasub teada, et gümnaasiumi lõpetamiseks ja lõputunnistuse saamiseks tuleb sooritada viis lõpuksamit, millest vähemalt kolm on riigieksamid. Kaks ülejäänud eksamit võib sooritada koolieksamitena, kuid kes soovib, võib teha ka neli või viis riigieksamit ja koolieksami(te)st loobuda. Üht ja sama ainet nii kooli- kui ka riigieksamiks valida ei saa.

Gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste õpilased ning eksternid peavad teatama kooli juhtkonnale hiljemalt 20. jaanuariks õppeained, milles nad soovivad riigieksameid sooritada. Samal aastal oma valikut enam muuta ei saa.

Lisaeksamid korraldatakse neile, kes registreerusid riigieksamitele õigeaegselt, kuid mõjuval põhjusel ei saanud eksamist osa võtta. Lisaeksamil osalemise taotlus koos tõendiga tuleb esitada hiljemalt kolme tööpäeva jooksul pärast korralise eksami toimumist Riiklikule Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusele.

Uus võimalus

Isik, kellel on õppeainete aastahinded vähemalt rahuldavad ja kes on koolieksamid sooritanud positiivselt, kuid kes eelmisel aastal ei saanud gümnaasiumi lõputunnistust, sest tal jäid riigieksamid sooritamata või sooritas ta riigieksami mitterahuldavalt, saab riigieksamid sooritada, kui registreerib end enne 20. jaanuari kas riigiportaali päringukeskkonna www.eesti.ee kaudu või täidab kohapeal või saadab posti teel avalduse Riiklikku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusesse aadressil Lõotsa 4, 11415 Tallinn.

Eksamikoht teatatakse kirjalikult vähemalt kaks nädalat enne eksameid. Eksamil tuleb esitada

pildiga isikut tõendav dokument (pass, ID-kaart, autojuhiluba) ja eksamikoha teade.

Anonüümseid, kodeeritud riigieksamitöid hinnatakse 100 palli süsteemis. Hindaja ei tea, kelle tööd ta hindab. Eksam on sooritatud positiivselt ja gümnaasiumi lõpetamiseks vajalikul tasemel alates 20 pallist.

Tulemus smsi või e-kirjaga

Eksamitulemused avalikustatakse riigiportaali päringukeskkonna www.eesti.ee vahendusel. Riigiportaali päringukeskkonda saab siseneda, kasutades ID-kaarti või internetipanga kaudu autentimist. Lisaks on võimalik tellida aadressilt www.eesti.ee kiirteavitus tulemustest smsi või e-kirjaga.

Riigiportaali www.eesti.ee vahendusel on kättesaadavad elektroonilised riigieksamitunnistused. Elektrooniliselt välja antud riigieksamitunnistusel on samasugune õiguslik jõud nagu varasematel aastatel väljastatud paberkaardil tunnistusel. Tunnistuse saab vajadusel ka välja trükkida. Välismaale õppima või töölemineku puhul on võimalus elektroonilise riigieksamitunnistuse väljatrükk HTM-is apostilliga kinnitada.

Riigieksamitunnistus kehtib koos keskharidust tõendava dokumendiga ning on eluaegne.

Oma eksamitulemusega mittenõustumise korral on eksaminandil õigus viie tööpäeva jooksul pärast riigieksamitunnistuse väljastamist esitada apellatsioon Haridus- ja Teadusministeeriumi apellatsioonikomisjonile, kes vaatab vaidlusaluse töö läbi 10 tööpäeva jooksul ja teatab avalduse esitajale kirjalikult oma otsusest riigieksamitulemuse muutmise kohta. Eksamitulemuse muutmisel väljastab Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus uue riigieksamitunnistuse.

Gümnaasiumiõpilane, kes sooritas riigieksami mitterahuldavalt, saab sooritada eksami samas õppeaines uuesti järgmisel aastal.

Rohkem infot saab Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse koduleheküljelt www.ekk.edu.ee.

Riigieksamite toimumise ajad 2010. aastal

Eksam	Korralise eksami toimumisaeg	Lisaeksami * toimumisaeg
Eesti keel teise keelena (kirjalik)	15. aprill 2010	6. mai 2010
Eesti keel teise keelena (suuline)	16., 19. 20. aprill 2010	6.-7. mai 2010
Eesti keel (kirjand)	24. aprill 2010	25. mai 2010
Vene keel (kirjand)	24. aprill 2010	25. mai 2010
Inglise keel võõrkeelena (kirjalik)	8. mai 2010	26. mai 2010
Inglise keel võõrkeelena (suuline)	10.-14. mai 2010	26.-27. mai 2010
Ühiskonnaõpetus (kirjalik)	28. aprill 2010	21. mai 2010
Matemaatika (kirjalik)	4. mai 2010	17. mai 2010
Saksa keel võõrkeelena (kirjalik)	18. mai 2010	26. mai 2010
Saksa keel võõrkeelena (suuline)	19.-20. mai 2010	26.-27. mai 2010
Vene keel võõrkeelena (kirjalik)	18. mai 2010	26. mai 2010
Vene keel võõrkeelena (suuline)	19.-20. mai 2010	26.-27. mai 2010
Prantsuse keel võõrkeelena (kirjalik)	18. mai 2010	26. mai 2010
Prantsuse keel võõrkeelena (suuline)	19.-20. mai 2010	26.-27. mai 2010
Bioloogia (kirjalik)	24. mai 2010	8. juuni 2010
Ajalugu (kirjalik)	28. mai 2010	9. juuni 2010
Geograafia (kirjalik)	1. juuni 2010	10. juuni 2010
Keemia (kirjalik)	7. juuni 2010	14. juuni 2010
Füüsika (kirjalik)	11. juuni 2010	16. juuni 2010

Gümnaasiumi riigieksamid algavad kell 10.00. Eesti keele kui teise keele ja võõrkeele riigieksamite suulised osad algavad igal eksamipäeval kell 9.00.

*Lisaeksamid korraldatakse neile, kes registreerusid riigieksamitele õigeaegselt, kuid mõjuval põhjusel ei saanud eksamist osa võtta. Lisaeksamil osalemise taotlus koos tõendiga tuleb esitada kolme päeva jooksul pärast korralise eksami toimumist.

Lisainformatsiooni saab Riiklikust Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusest

Telefon: 735 0500, 735 0566

E-post: info@ekk.edu.ee

Astu Sisekaitseakadeemiasse!

VASTUVÕTT 2011. AASTA JUUNIS!

Lisainfo telefonil 696 5644 ja kodulehel www.sisekaitse.ee

Sisekaitseakadeemia on riigi rakenduskõrgkool Siseministeeriumi haldusalas, mis pakub:

- kutseõpet (keskhariduse baasil)
- rakenduskõrgharidusõpet
- sisejulgeolekualast magistriõpet
- magistriõpet ärijuhtimise erialal (koostöös Tartu Ülikooliga)

Õppimisvõimalusi pakuvad neli kolledžit:

- Finantskolledž
- Justiitskolledž
- Politsei- ja Piirivalvekolledž
- Päästekolledž

Lõpetajaid ootavad:

Politsei- ja
Piirivalveamet

Päästeamet

Vabaduse
valvur

Justiitsüsteemi
vanglate osakond

Maksu- ja Tolliamet

Lõpusõrmus suurendab ühtekuuluvustunnet

Varsti on kool läbi, seega on õige aeg hakata mõtlema lõpusõrmuste peale – ning miks mitte ka muude kooli, lennu või klassi sümbolika ehete peale.

Läbi aegade on koolides olnud tavaks teha pidulike sündmuste puhuks ühtekuuluvustunnet suurendavaid ehteid. Lõpusõrmus ei ole lihtsalt sõrmus, sellesse talletuvad helged mälestused kooliajast ning sõpradest.

"Kõige levinumad koolisõrmuste tüübid on oksüdeeritud hõbesõrmus ning emailitud hõbesõrmus. Mõlemad võivad olla plaadiga või ilma plaadita," selgitab **Eivor Maiväli, Roman Tavast OÜ tegevjuht**. "Oksüdeeritud ja emailitud sõrmuste vahe on selles, et emailitud sõrmuse puhul kasutatakse sõrmuse kujunduses värve, oksüdeeritud sõrmus on aga teostatud selliselt, et tekst ja muud kujundid, mis sõrmusel on, asetsevad eri tasapindadel (ühed kõrgemal, teised madalamal). Kui sõrmus ära oksüdeeritakse ning kõrgemad pinnad puhastatakse, siis paistab reljeefsus (ja tekst või kujundid) hästi välja. Kõrgemal asetsevad pinnad jäävad heledad ning madalamal asetsevad pinnad tumedad."

Peamiselt valmistatakse sõrmuseid pressimise teel – selleks valmistatakse kõigepealt sõrmuse kavandi järgi pressvorm. Enamasti tehakse lõpusõrmused hõbedast. On ka neid, kes eelistavad kullast sõrmust, viimane on aga hõbesõrmusest oluliselt kallim.

Pikk ajalugu

Ülo Kiitler, kollektsionäär:

"Umbes 20. sajandi alguses võeti kasutusele kooli lõpetamisega seotud märgid. Lõpumärgid olid kasutusel peamiselt 1920. ja 1930. aastatel kõrgemate koolide lõpetajate seas, kuid neid esines

ka juba tsaari ajal (ja ka nõukogude ajal). Märkide traditsioon hakkas välja surema enne Eesti taasiseseisvumist. Üha sagedamini astusid märkide asemele lõpusõrmused."

Roman Tavast väärismetallesemete tehas asutati 1923. aastal ning see oli esimene omalaadne Eestis. Praeguseks on firmal rohkem kui 85 aasta pikkune kogemus erilise tähendusega ehete loomisega. Roman Tavast valmistab koolisõrmuseid ja -märke ning au- ja teenetemärke. Roman Tavasti klientideks on paljude koolide õpilased ja üliõpilased. Roman Tavasti valmistatud esemetega saate lähemalt tutvuda aadressil: www.romantavast.ee

Sõrmus või märk?

Ursula Rahnik, Kuressaare Gümnaasiumi huvijuht: "Kuressaare Gümnaasiumil on olnud lõpusõrmuste traditsioon kooli asutamisest peale. Kool asutati 1978. aastal. Esimestel sõrmustel oli peal lihtsalt kooli nimi, hiljem kajakad. Sõrmused on olnud lennuti erinevad. Alates 1998. aastast on olnud lõpusõrmused igal aastal. Kahel esimesel aastal sai valida kahe erineva variandi vahel, nüüd on neli erinevat varianti."

Piret Otsa, Tallinna Reaalkooli huvijuht: "Viimase kooliaasta sügisel saavad abiturientid märgiaktusel lõpumärgid. Õhtul toimub märgipiidu. Kell 21 laulavad abiturientid nooremad õpilased majast välja salmiga: "Välja, välja koolimaja seest, sest aeg on minna magama, kel märki pole ees!"

Seejärel kogutakse märgid karikasse ja pühalikus õhkkonnas ütlevad nii abiturientid kui ka märgi saanud õpetajad oma soovid kohalviibijatele.

Tallinna Reaalkooli lõpumärk on seotud kooli ajalooliste traditsioonidega. See koosneb rinnamärgist, mille külge on riputatud lennumärk. Lõpumärgi täpne kirjeldus on olemas Tallinna Reaalkooli stiiliraamatus."

Leia oma rada

Milline suund sulle sobib – kas kutse(kesk)haridus, rakenduslik kõrgharidus või akadeemiline kõrgharidus?

Kutseharidus annab eelkõige praktilised oskused teatud ametis-kutsealal töötamiseks.

Kõrghariduses on Eestis kasutusel skeem 3 (diplomiõpe rakenduskõrgkoolis või bakalaureuseõpe ülikoolis) + 2 (magistriõpe) + 4 (doktoriõpe).

Ülikoolis rakenduslikul suunal toimub rakendus-kõrghariduseõpe, mille lõpetajad saavad suures mahus praktilised oskused kindlal kutsealal töötamiseks ja suunduvad tööturule kesktaseme spetsialistidena.

Akadeemilisel suunal toimuv spetsialistiõpe on kaheastmeline ja teooriapõhine, koosnedes bakalaureuse- ja magistriõppest. Akadeemiline suund tasub valida neil, kes on huvitatud edasiõppimisest doktoriõppes, teadustööst, teaduspõhise majanduse arendamisest ja õppejõuna töötamisest.

Kutse- ja kutsekeskharidus

Kutse- ning kutsekeskhariduseõpe on mõeldud neile, kes soovivad omandada spetsialistioskused mingis kindlas valdkonnas. Omandatud erialased oskused on vastavuses tööpõhise vajadusega.

Kutsekeskharidust võib omandama asuda nii pärast põhikooli kui ka pärast gümnaasiumi lõpetamist. Põhihariduse baasil kutsekeskhariduse omandamine kestab vähemalt 3 aastat. Gümnaasiumijärgne kutseõpe kestab 1–2,5 aastat.

Põhihariduse baasil kutsekeskhariduse omandanud noored, kes soovivad jätkata õpinguid, peavad sooritama riigieksamid.

Rakenduskõrgharidus

Kestab sama kaua kui bakalaureuseõpe (3 aastat), ent rõhub rohkem praktilistele oskustele ja tehnoloogiale (mitte siiski ainult viimasele, rakenduskõrgharidust saab ka näiteks maksunduse, polit-

sei ja päästeteenistuse alal) – reaalse tööoskuse omandamiseks.

Omandatud oskused ja mahukas praktika tagavad läbilõigivõime tööpõhise kohe pärast kooli lõpetamist. NB! Rakenduskõrghariduse omandanutel on samuti võimalus jätkata õpinguid magistriõppes – rakenduskõrgkoolis või ülikoolis.

Bakalaureuseõpe

Bakalaureuseõpe pakub laialdasi teoreetilisi valdkonna alusteadmisi. See võimaldab teha õigeid kitsama eriala valikuid magistri- ja doktoriõppes, aga ka kohe tööturule minna. Praktilised oskused omandatakse töökohal või täiendkoolituse kaudu. Teoreetiline ettevalmistus loob aluse selleks, et töötaja oskab tulevikus ise praktilisi oskusi arendada.

Bakalaureuseõppe lõpetanu ei ole tippspetsialist, vaid teatud laia valdkonna alusteadmistega inimene, kes suudab töökohal juurde õppides saada spetsialistik.

Magistriõpe

Selle aluseks on bakalaureuseõpe või rakenduskõrgharidus. Magistriõpe on eriala asjatundja ehk kõrgtaseme spetsialisti õpe. Magistriõpe lisab kitsamal suunal tehnoloogilisi oskusi, minnes magistritööga juba teaduse lätetele. Magistriõppe läbinu on viie õpinguaasta jooksul kogunud tugeva teadmiste pagasi ja omandanud oma erialal tehnoloogilised oskused, olles valmis nii tööle asuma kui ka doktoriõppesse kandideerima.

Doktoriõpe

Jätkab sageli juba magistritöös alustatud suunda, kuid veelgi kitsamalt, jõudes täpselt valitud valdkonnas inimkonna teadmiste laeni. Doktorandi põlv nõuab kõrget analüüsivõimet, püsivust, iseseisvust ja pühendumist valitud teemale.

rajaleidja.ee

Oled sa mõelnud, mis elu elad 22 aasta pärast?
Liiga kauge tulevik?!

Hea küll, proovi siis mõelda 6 aastat ette ja unista veidi – kus elad, millises koolis õpid, kellena töötad jne. Mõttele läbi oma sihid ning hakka julgelt tegutsema! **Rajaleidja** aitab sind!

Oma silm on kuningas: www.rajaleidja.ee/noor

- ✓ Kas õppida kodus või välismaal?
rajaleidja.ee/euroopasse
- ✓ Tahad osaleda konkurssidel?
rajaleidja.ee/konkursid
- ✓ Valmistud eksamiteks?
rajaleidja.ee/riigieksamid
- ✓ Õppida töö kõrvalt?
rajaleidja.ee/too
- ✓ Uurid ennast?
rajaleidja.ee/testid
- ✓ Kus on kutsekoolid?
rajaleidja.ee/abiksotsustajale
- ✓ Milline amet sulle sobiks?
rajaleidja.ee/akab
- ✓ Mis toimub?
rajaleidja.ee/kalender
- ✓ Millised on kõrgkoolid?
rajaleidja.ee/korgkoolid
- ✓ Millal on lahtiste uste päevad?
rajaleidja.ee/uksed

Eriti tore on see, et üsna mitu korda aastas toimuvad Rajaleidja **nännipäevad**, kus loositakse kõigi külastajate vahel välja hulgaliselt auhindu. Saad teada, kuidas oma tulevikku planeerida ja lisaks sellele ka kingitusi!

Lahe, kas pole?

7 põhjust valida kutseharidus

Meeli Murasov, Haridus- ja Teadusministeerium

Gümnaasiumi lõpetades on noorel inimesel vaja teha mitu olulist otsust. Kas jätkata õpinguid või püüda leida endale töökohta? Kas minna õppima kutseõppeasutusse või kõrgkooli? Milline eriala valida?

Otsustamist võib kammitseada hirm, et kui nüüd midagi viltu läheb, siis ei ole tulevikus loota head töökohta ega edukat karjääri.

Tegelikult on elu õnneks oluliselt võimalusterohkem ja tehtud valikud võivad avada uksi, mille olemasolust varem aimugi ei olnud. Tänapäeval ei määra üks tehtud valik kogu tulevast tööelu, sest pidevalt muutuv tööturul ei saa enam eeldada, et leides endale sobiva eriala, töötatakse sellel kuni pensionilemiseni. Vajadus pidevalt juurde ja ümber õppida on muutumas enesestmõistetavaks. Nii lähevadki kutsehariduse omandanud edasi õppima rakenduskõrgkooli või ülikooli ning üha enam on neidki, kes pärast kõrghariduse omandamist jätkavad enesetäiendamist kutseõppeasutuses.

Miks on tark pärast gümnaasiumi lõpetamist valida edasiõppimiseks kutseõppeasutus?

1. Kutseharidus sobib väga hästi neile, kellele meeldib õppida praktilisi erialasid, kus õppe käigus omandatud teadmiste ja oskuste on hiljem kerge tööturul rakendust leida. Kutseõppe arendamisel tehakse koostööd tööandjatega ja erialaliitudega, et kutseõppeasutuste lõpetanute oskused vastaksid tööturu vajadustele. Vähemalt pool kutseõppe mahust on praktika, mis toimub nii õppeasutuse praktikabaasides kui ka reaalses töökkeskkonnas.

2. Kutseõppe keskhariiduse baasil võib olenevalt valitud erialast kesta kuuest kuust kuni kahe ja poole aastani. Õppeaeg on kutseõppes reeglina lühem kui kõrgharidusõppes ja noortel, kes kiirele kiiremini iseseisvuma, on võimalik rutiin tööle asuda.

3. Kutsehariduses pakutavate erialade valik on väga lai, ulatudes tarkvara arendusest mööbli restaureerimiseni ja iluteenindusest mehhatroonikani. Oma huvidel ja eelistustel sobiva eriala leiab pakutavate seast iga huviline.

4. Igas Eesti maakonnas on vähemalt üks kutseõppeasutus, seega on kutseharidus kättesaadav noortele üle Eesti. Kui huvitavat eriala õpetatakse kodust kaugel asuvas koolis, siis on õpingute ajal võimalik elada kooli juures tegutsevas õpilaskodus.

5. Paljude kutseõppeasutuste õppehooned, praktikabaasid ja õpilaskodud on juba renoveeritud ning neis on loodud õppimiseks väga head ja tänapäevased tingimused.

6. Keskhariiduse baasil kutseõppes õppijad saavad nii põhi- kui ka täiendavat õppetootust, samuti on neil õppelaenu taotlemise võimalus.

7. Kutseõppeasutuse lõpetamise järel võib jätkata õpinguid rakenduskõrgkoolis või ülikoolis. Sagedasti annavad rakenduskõrgkoolid ning ülikoolid kutseõppeasutuse lõpetanutele sisseastumisel lisapunkte, kui õpinguid jätkatakse samas õppevaldkonnas. Täpsemat infot leiab kõrgkoolide kodulehtedelt.

Edasiõppimisvõimaluste kohta kutseõppeasutustes loe lähemalt:

www.rajalaidja.ee/abiksotsustajale

VASTUVÕTT 2010

PÕHIHARIDUSE BAASIL

- mehhatroonika
- arvutid ja arvutivõrgud
- ehitusviimistlus
- keskkonnatehnika lukksepp
- kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitus
- elektrik
- müüja
- laohoidja
- kodumajandus
- köök
- toitlustusteenindus
- majutusteenindus
- tsiler
- koostelukksepp
- metallitöötlemisspinnidel töötaja
- keevitaja
- rõivaõmblemine
- pagari-konditer
- toiduainete tootja
- pagari *
- shiltuspusepp *
- autotehnik
- autoplekksepp
- automaaler
- puhasustusteenindus

KESKHARIDUSE BAASIL

- multimeedium
- tarkvara ja andmebaaside haldus
- sekretäritöö
- majandusarvestus (raamatupidamine)
- elektrik
- mehhatroonika
- müügikorraldus
- tsiler
- puidupingitööline (CNC operaator) **
- loodusturism
- ärikorraldus
- juuksur
- turismikorraldus
- reisirakorraldus
- hotelliteenindus
- toitlustusteenindus
- köök
- konditer
- kalner **
- autotehnik
- autodiagnostik **
- müürsepa
- müügikoosulant
- toiduainete tehnoloogia (konditritehnoloogia)
- rätsepateo **
- arvutivõrkude spetsialist
- spaateenuste korraldus

SESSIOONÕPE (KAUGÕPE) keskhariiduse baasil

- autodiagnostik
- sekretäritöö
- majandusarvestus (raamatupidamine)
- konditer
- turismikorraldus
- IKT projekti koordinaator
- müüja (toidukaupade müüja)
- müügikorraldus

PÕHIHARIDUSETA ISIKUTELE

- abiköök
- puidupingitööline
- autohõõrdumise spetsialist

Dokumentide vastuvõtt

28.06 - 30.07.2010

Testid ja vestlused

02.08 - 06.08.2010

Avatud Uste Päevad

17.03 - 18.03.2010

Tartu Kutsehariduskeskus
Kooli 1, 50111 Tartu

tel. +378 0866
e-post: info@www.tartu.ee
www.kha.tartu.ee

Hinnatud asjatundjad
heade tegude koolist

ISICuga võidad alati!

Riina Lainet, ISIC turundusjuht

ISIC üliõpilaspilet ehk International Student Identity Card on ülemaailmselt tudengistaatust tõendav kaart, mida väljastatakse enam kui 100 riigis üle maailma. ISIC üliõpilaspilet on ainus rahvusvaheline tudengistaatust tõendav dokument, mis on ÜRO haridus-, teadus- ja kultuuriorganisatsiooni UNESCO poolt tunnustatud.

ISIC üliõpilaspileti ametlik esindaja Eestis on MTÜ Eesti Üliõpilaskondade Liit (EÜL) ning koostöös SEB pangaga antakse välja ka pangakaardi funktsiooniga ISIC üliõpilaspiletit.

ISIC üliõpilaspiletile lisaks väljastab EÜL ka rahvusvahelist ISIC õpilaspiletit, haridustöötaja kaarti ITIC Õpetaja ja noortekaarti IYTC.

Lisaks üliõpilasstaatus tõendamisele on ISICuga võimalik saada **soodustusi ca 700 erinevas kohas üle Eesti**. ISIC üliõpilaspileti omanikele eripakkumisi tegevate ettevõtete arv kasvab pidevalt ning lisanduvad soodustused on järjest atraktiivsemad!

ISIC üliõpilaspiletiga saad oma **tudengistaatust tõendada kõikjal maailmas** ning lisaks Eestis kehivatele soodustustele laienevad õigused saada soodustust **rohkem kui 40 000 kohas** ja sajas riigis üle maailma.

Kuidas saada ISIC-kaardi omanikuks?

ISIC üliõpilaspiletit on võimalik taotleda enamike kõrgkoolide üliõpilasesindustes või MinuKool programmi kaudu internetist aadressil www.minukool.ee. ISIC üliõpilaspilet maksab tudengile 100 krooni. Pangakaardi funktsiooniga ISIC üliõpilaspiletit on võimalik taotleda SEB pangaga kaudu.

Rohkem infot ISIC üliõpilaspileti, selle kasutusvõimaluste, soodustuste ning eripakkumiste kohta saab ISICu ja MinuKooli kodulehekülgedelt www.isic.ee ja www.minukool.ee ning telefonidel 640 0423; +372 515 7389 või e-posti teel, kirjutades aadressile isic@isic.ee.

minukool

eesti üliõpilaskondade liit

Uuri põhjalikult ja tee parim valik!

Malle Jürves, Tallinna Tehnikakõrgkooli avalikussuhete juht

Enamik gümnaasiumilõpetajaid soovib edasi õppida. Mida otsustamisel arvestada?

Esimesena tuleb otsustada, kas õppida riiklikus kõrgkoolis riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal või siis tasulisel õppekohal või erakõrgkoolis. Kuna enamasti käib õppimine vanemate rahakoti peal või õppelaenuga, siis vajadusel tuleb arvestada ka elamisega teises linnas. Siit esimene valik. Riik tellib just nende valdkondade õppekohti, mida on majanduse arengu seisukohalt kõige rohkem vaja. Mõtle, millistel erialadel on tulevikku ja miks, millised on Eesti riigi prioriteedid.

Edasi mõtle, kas humanitaar- või tehnikavaldkond, millised on su võimed ühes või teises aines. Pane paika eesmärk, mida oma tulevaselt töölt ootad ja mida selleks on vaja õppida. Seejärel saad juba otsustada, kes minna ülikooli ja omandada akadeemiline kõrgharidus või kandideerida rakenduskõrgkooli. Akadeemiline kõrgharidus on suunatud teadusele, rakenduslik tööturul toimetulekuks. Esimene neist on teoreetilise suunitlusega, teise õppekavad seotud praktikaga (30%), mis aitab valitud erialal kohe pärast lõpetamist töösse sukelduda.

Kui oled huvitatud tehnikavaldkonna rakenduskõrgharidusest, siis ootame sind lisaks üle Eesti toimuvatele haridusmessidele ka lahtiste uste päevale Tallinna Tehnikakõrgkooli. See toimub kevadisel koolivaheajal 23. märtsil kell 13. Tule ja küsi! Infot leiad ka veebiaadressilt www.ttkk.ee

TALLINNA TEHNIKAKÕRGGKOO

riiklik kõrgkool

USUS EST MAGISTER OPTIMUS

Praktika on parim õpetaja

RAKENDUSKÕRGGHARIDUS

4 AASTAI, 240 Euroopa ainepunkti

- Autotehnika*
- Eeoneite ehitus*
- Masinaehitus*
- Rakendusarhitektuur
- Rakendusgeodeesia
- Raudteehhnika*
- Rõiva- ja tekstiiliala ressurtsikorraldus*
- Rõlvaste tehniline disain ja tehnoloogia
- Teedeehitus*
- Tehnosaeterjalid ja turundus*
- Tehnoloogia
- Transport ja loogistika*
- * saab õppida ka kuuõppes

LAHTISTE USTE PÄEV 23. märtsil kell 13

Avalduste vastuvõtt päevaõppesse 28.06. - 09.07.2010
Avaldusi saab esitada läbi SAIS'i www.sais.ee

Pärnu mnt 62 Tel 666 4569 vastuvõtt@ttkk.ee www.ttkk.ee

TALLINNA TEHNIKAKÕRGGKOO

Lävendipõhine vastuvõtt teeb elu lihtsamaks

Kaja Karo, Tartu Ülikooli vastuvõtu peaspetsialist

Tartu Ülikooli bakalaureuse- ja rakenduskõrgharidusõppe päevasesse õppesse toimub vastuvõtt valdavalt lävendipõhiselt.

See tähendab, et iga õppekava riigieelarvelisele ning riigieelarvevälisele õppekohale on kehtestatud sisseastumiseks vajalik minimaalne punktisumma sajast võimalikust. Kõik üliõpilaskandidaadid, kelle punktisumma on võrdne või ületab lävendit, võetakse Tartu Ülikooli vastu. Lävendipõhine vastuvõtt on nendele sisseastujatele, kes ületavad lävendit, väga mugav. Palju närvikulu jääb ära, kui on juba varakult teada, et koht ülikoolis on garanteeritud. Punktisumma saab välja arvutada Tartu Ülikooli koduleheküljel asuva lävendikalkulaatori abil (www.ut.ee/sisseastumine).

Tähelepanu peaks pöörama aga sellele, et juhul kui lävendipõhise vastuvõttuga õppekavadele jääb vabu riigieelarvelisi õppekohti, täidetakse need kohe vastuvõtuperioodil õppekava riigieelarvelist lävendit mitteületanud üliõpilaskandidaatidega paremusjärjestuse alusel.

Tartu Ülikoolis rakendatakse lävendipõhist vastuvõttu kõikides teaduskondades, välja arvatud arstiteaduskond, kuhu toimub vastuvõtt traditsiooniliselt paremusjärjestuse alusel.

Kuigi enamik teaduskondi ja kolledžeid arvestab vastuvõtul ainult riigieksamite tulemusi või lõputunnistuse keskmist hinnet, on osa teaduskondi jäänud kindlaks sisseastumiseksamite sooritamise nõudele. Oluline erinevus aga teiste kõrgkoolidega võrreldes on see, et Tartu Ülikoolis toimuvad sisseastumiseksamid enne avalduste esitamist. Kõigepealt tuleb internetis aadressil www.ut.ee/sisseastumine eksamitele registreeruda ning pärast tulemuste selgumist saab esitada ülikooli sisseastumisavalduse.

Tartu Ülikooli astumiseks saab esitada avaldused kahe õppekava riigieelarvelisele ja riigieelarvevälisele õppekohale. Sama tingimus kehtib üle kõikide teaduskondade ja kolledžite.

Eritingimused

Eritingimustel võetakse vabalt valitud õppekava tasuta õppekohale vastu kõik üliõpilaskandidaadid.

kes on sooritanud sisseastumiseksamite perioodil akadeemilise testi vähemalt 80,0 punktile. Tasulisel õppekohal saavad õpinguid alustada need, kelle akadeemilise testi tulemus on vähemalt 70,0 punkti. Kohustuslik on akadeemiline test aga ainult sotsiaalteaduskonda kandideerijatele. Kõigile teistele üliõpilaskandidaatidele pakub test vaid alternatiivi ülikooli sisseastumisele, juhul kui mingil põhjusel tavakorras sisseastumine ei ole võimalik.

Lisaks akadeemilise testi väga hästi sooritanutele võetakse traditsiooniliselt Tartu Ülikooli eritingimustel vastu lõpuklasside üleriigiliste aineolümpiaadide viis paremat abiturientide arvestuses ja rahvusvahelistel aineolümpiaadidel osalenud. Tartu Ülikooli sisseastumisveebis on kirjas ka tunnustatud olümpiaadide ja võistluste nimekiri. Lisaks üldisele korrale võetakse eritingimustel loodus- ja tehnoloogiateaduskonda ning matemaatika-informaatikateaduskonda vastu ka vabariiklike loodus- ja täppisteaduste aineolümpiaadide lõppvooru pääsenud.

Gümnaasiumi kuld- või hõbemedaliga lõpetanud üliõpilaskandidaatide punktisummale lisatakse kolm konkursipunkti. Loodus- ja tehnoloogiateaduskonna, matemaatika-informaatikateaduskonna ning haridusteaduskonna valikulistele õppekavadele võetakse aga medalistid vastu muid vastuvõtutingimusi arvestamata.

Õppekulude hüvitamisest vabastatakse kaks kõige kõrgema punktisumma saanud piiratud töövõime või puudega üliõpilaskandidaati ning viis edukat sportlast, kelle valib ülikooli vastuvõtu juhtkomisjon.

Õppimatulekust teavitamine

Pärast vastuvõetuks osutumist peab üliõpilaskandidaat kindlasti ülikooli teavitama riigieelarvelisele õppekohale õppimatulekust SAISi vahendusel või kirjalikult hiljemalt 26. juulil. Riigieelarvevälisele õppekohale vastuvõetud üliõpilaskandidaat peab sõlmima hiljemalt 26. juulil õppeteenuse osutamise lepingu. Juhul kui üliõpilaskandidaat ei kinnita tähtajaks oma õppimaasumist või ei allkirjasta lepingut, siis arvestatakse seda õppekohast loobumisena. Vastuvõetud üliõpilaskandidaadid immatrikuleeritakse 19. augustiks.

Miks jätkata õpinguid just Tartu Ülikoolis?

- kõrgel tasemel õppe- ja teadustöö
- lai valik õppekavasid – üle 70 erineva õppekava bakalaureuse- ja rakenduskõrghariduse astmes
- õpingute ajal palju võimalusi õppida välismaal
- kaasaegsed ning mugavad õppimis- ja elamistingimused
- rohkesti traditsioone ja põnev üliõpilaselu

Tartu Ülikool, Ülikooli 18, 50090 Tartu
sisseastumine@ut.ee, tel 737 6391

Vastuvõtutingimused ja ajakava:
www.ut.ee/sisseastumine

TULE ÜLIKOOI!

TARTU ÜLIKOOOL

Tartu Ülikooli Türi Kolledž

Rakenduskõrgharidusõpe

- keskkonna korraldus ja planeerimine

Õppekava võimalik omandada ka avatud ülikooli õppes.

Täienduskoolituskursused Keskkonnahariduskeskus

www.tc.ut.ee
tel 384 9163

**OOTAME SIND ÕPPIMA
KEVADPEALINNA!**

Tartu Ülikooli Narva Kolledž

Bakalaureuseõpe

- humanitaarsed mitmekeelses koolis
- koolieelse lasteasutuse õpetaja (vene õppekeele baasil)*

Rakenduskõrgharidusõpe

- noorsootöö
- kohaliku omavalitsuse korraldus (ainult avatud ülikooli õppes)

Integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe

- klassiõpetaja vene õppekeelega koolis*

* vastuvõtt ka avatud ülikooli õppesse

www.narva.ut.ee
tel 356 0608

NARVA TASUB TULLA!

Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž

Rakenduskõrgharidusõpe

- ettevõtlus ja projektijuhtimine*
- sotsiaaltöö korraldus*
- turismi- ja hotelliettevõtlus*

Bakalaureuseõpe

- majandusteadus (ainult avatud ülikooli õppes)

Täiendusõpe

* vastuvõtt ka avatud ülikooli õppesse

www.pc.ut.ee
tel 445 0537

**TARTU ÜLIKOOOLI PÄRNU KOLLEDŽ –
SUURTE TEGUDE ALGUS!**

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia

Rakenduskõrgharidusõpe

- huvijuht-loovtegevuse õpetaja* • info- ja dokumendihaldus*
- jazzmuusika • kultuurikorraldus* • pärimusmuusika
- raamatukogundus ja infokeskkonnad* • rahvuslik tekstiil*
- tantsukunst • teatrikunsti visuaaltehnika

Bakalaureuseõpe

- koolimuusika*

Magistriõpe

- muusikaõpetaja*

* vastuvõtt ka avatud ülikooli õppesse

www.kultuur.edu.ee
tel 435 5232

**OMAKULTUURSED
TERVIKLAHENDUSED!**

Avatud ülikool – hea lahendus

Kui sa mingil põhjusel ei saa või ei taha astuda ülikooli päevasesse õppesse, on avatud ülikool hariduse omandamiseks suurepärane alternatiiv.

Millised võiksid need põhjused olla? Võib-olla tahad läbida õppekava sulle sobivas tempos (töö, pere, muude kohustuste kõrvalt), jätkata katkenud õpinguid töökohast loobumata, lihtsalt ümber kvalifitseeruda, võtta täiendkoolitust karjääri edendamiseks, omandada lisaeriala, arendada end mõnel huvialal, kombineerida õppimist eri õppeasutustes või õppida ainult üksikuid aineid – variante on palju.

Avatud ülikool on ideaalne võimalus näiteks Tallinnas elavale ja töötavale inimesele, kes soovib õppida Tartu Ülikoolis, kuid ei saa ega taha Tartusse mitmeks aastaks elama minna – ja vastupidi.

Avatud ülikool lihtsustab hariduse juurdepääsu – sisseastumiseksamiteks on enamasti kirjalik test, essee või vestlus. Küll aga nõuab avatud ülikoolis õppimine tugevat enesedistsipliini, sest on vaja teha palju iseseisvat tööd õppematerjalidega ja mõned kursused on veebipõhised.

Ka avatud ülikoolis õppija saab vajadusel riikliku õppelaenu, kui õpib täiskoorusega. Lisaks võimaldab avatud ülikooli ajagraafik enamasti samaaegselt õppida ning täiskohaga tööl käia, et kooliraha teenida.

Kas üks või teine kõrgkool pakub avatud ülikoolis kõrghariduse omandamise võimalust ning milised on tingimused, tasub uurida kooli koduleheküljelt. Allpool väike ülevaade Eesti vanemate, suuremate ja tuntuimate ülikoolide pakutavast.

Tartu Ülikool

Tartu Ülikooli avatud ülikool pakub kõigile õppimishuvilistele paindlikke ja õppija vajadusi arvestavaid õppimisvõimalusi nii taseme- kui ka täienduskoolituses ning e-õppes.

Õppesessioonid toimuvad Tartu Ülikooli avatud ülikoolis enamasti kord kuus nädalavahetustel ning sisaldavad loengutes osalemist, konsultatsioone juhendajaga jms. Avatud ülikoolis õppimine eeldab palju iseseisvat tööd õppematerjalidega. Avatud ülikoolis saab õppida umbes 70 õppekava alusel.

Õpingute osana saab arvestada ka varasemaid õpinguid ja töökogemust, nii lõpetamata jäänud kõrgharidust kui ka täienduskoolitust.

Avatud ülikooli õpingute sisu, nõuded ja kvaliteet ei erine Tartu Ülikooli traditsioonilisest õppest, kuna õppetööd viivad läbi teaduskonnad ja kolledžid. Õppekava täies mahus läbinud üliõpilane saab Tartu Ülikooli diplomi.

Avatud ülikooli õppetöö on reeglina tasuta, hind varieerub teaduskonniti ja erialati.

www.ut.ee

Tallinna Tehnikaülikool

Tallinna Tehnikaülikooli avatud ülikool on hea võimalus töötavale inimesele õpingute alustamiseks sobiva koormusega. Samuti annab avatud ülikool võimaluse neile, kel soov jätkata ja lõpetada katkenud õpinguid, kusjuures on võimalik arvestada varasemaid õpinguid ja töökogemust.

TTÜ avatud ülikooli kaudu võib oma haridusteed jätkata iga vähemalt keskharidusega isik ning vastuvõtt toimub ilma riieksamiteta.

Läbi avatud õppe saab omandada kõrgharidust kõikidel TTÜ-s õpetatavatel erialadel. Samuti võib õppida üksikuid aineid eraldi. Avatud ülikooli õppijail on võimalus valida erinevaid kursusi ja omandada sellisel viisil oma soovidele ning vajadustele vastav kõrgharidus nii bakalaureuse-, magistri- kui doktoriõppe tasemel. Avatud ülikoolis õppimine on tasuta.

www.ttu.ee

Tallinna Ülikool

Avatud ülikooli õppe aluseks on ülikooli bakalaureuseõppe ja magistriõppe õppekavad. On võimalik õppida nii terviklikke koolitusprogramme kui ka üksikuid ainekursusi. Lähiope toimub koos päevaõppe üliõpilastega äripäeviti või koos kaugõppe üliõpilastega sessioonidena.

Tervikliku koolitusprogrammi edukal läbimisel saab avatud ülikooli õppija ülikoolis kehtestatud nõuete kohaselt vormistatud tunnistuse ja akadeemilise õiendi, üksikute õppeainete kuulamisel akadeemilise õiendi avatud ülikooli büroost. Avatud õpe on tasuta.

www.tlu.ee

Eesti Kunstiakadeemia

EKA Avatud Akadeemia pakub mitmekesiseid õppimisvõimalusi enesearengule ja kompetentsuse tõstmisele orienteeritud inimestele, korraldab kunstiopet ja koolitust visuaalkultuuri valdkonnas

eri sihtrühmadele.

Avatud Akadeemia tegevusvaldkonnad on bakalaureuseõpe, täiendõpe, eelõpe ja projektid.

Õppima on oodatud kõik, kes soovivad omandada kunstikõrgharidust, uut eriala, täiendada kunstialaseid teadmisi või lihtsalt tegeleda loova alaga. Õppetöö on tasuta.

www.artun.ee

Eesti Maaülikool

Õppimine avatud ülikoolis on sobiv võimalus neile, kes soovivad täiendada oma teadmisi ja oskusi Eesti Maaülikoolis õpetatavates valdkondades. Avatud ülikooli kaudu on võimalik õppida kõiki Eesti Maaülikoolis õpetatavaid õppeaineid, komplekteerides neist endale sobiva õppeplaani. Õppimine on tasuta.

www.emu.ee

Inves
teerin
gute
juhti
mine

Uus õppesuund EBS-is.
Ainus võimalus Eestis
õppida finantsturgude
spetsialistiks.

Investeeri oma tulevikku!

Loe investeringute juhtimise õppesuunast lähemalt: ebs.ee/investeringute-juhtimine
tel 665 1325, 665 1319, info@ebs.ee

Estonian
Business
School

LHV bank

Ülikooliaastad – elu parim aeg

Üliõpilane olemine ei tähenda ainult õppimist. Lisaks uutele sõpradele ja muidu huvitavale elule annab üliõpilase staatus õiguse ja võimaluse eri organisatsioonides kaasa lüüa ning seeläbi ühiskondlikult aktiivne olla.

Eialgu läheb muidugi natuke aega, et lihtsalt kooli, ülikoolikaaslast ja võib-olla ka uut linna tundma õppida ning iseseisvusega harjuda. Kursusekaaslastega ühendab sind ilmselt huvi õpitava eriala vastu, kas ka muu, selgub hiljem. Suure vedamise korral võid leida ülikoolist parimad sõbrad kogu eluks, mitte nii suure vedamise korral lihtsalt sama eriala õppinud tuttavad.

Ülikoolide infostendid on põnevad kohad. Sealt leiab infot kursuste ja muude silmaringi laiendamise võimalust, töökohtade ja põnevate sündmuste kohta.

Võimalik, et sinu esimene pidu ülikoolis on rebaste ristimine. Ehkki selle kohta levitatakse tihti hirmsaid legende, läheb vapper rebane siiski kohale ja näeb tavaliselt, et tegemist on lihtsalt tore-da peoga, kus esmakursuslastel on hea võimalus teise ja kolmanda kursuse üliõpilastega tutvuda ja häid suhteid luua.

Kindlasti tasub ka ise ürituste korraldamise vallas kätt proovida – organiseerimiskogemused ja -oskused kuluvad alati marjaks ära.

Poliitika eelmäng

Sinu ülikooli üliõpilasesindus on ilmselt lähim koht, kust alustada, kui oled huvitatud lisaks üliõpilaselu lõbusamale poolele ka poliitika eelmängust – üliõpilaste õiguste eest seismisest ja üliõpilaselu korraldamise küsimustest.

Sellest järgmine aste on üliõpilasesinduste katusorganisatsioon Eesti Üliõpilaskondade Liit (EÜL), mille põhieesmärk on esindada Eesti üliõpilaste hariduslikke, kultuurilisi, majanduslikke ja sot-

siaalseid huve ning kaitsta tudengite õigusi.

EÜL väljastab rahvusvahelist õpilas-, üliõpilas-, õppejõu- ja noortekaarti ISIC, annab välja Eesti Üliõpilastelehte, pakub noortele läbi M.I.R. Traveli töötamisvõimalusi välismaal ning korraldab Tallinna Tudengite Kevad- ja Sügispäevi.

Täpsemat infot saab aadressilt www.eyl.ee, samas leidub kasulikku lugemismaterjali igale praegusele ja tulevasele tudengile.

Poliitikaga saab tutvust teha ka linnade, maakondade ja erakondade noortekogudes – see on sinu võimalus sulle olulise piirkonna asjades sõna seka öelda. Kui sa aga ei soovi end nii noorena ühegi erakonnaga siduda, ent tahad olla ühiskondlikult aktiivne, sobib sulle ehk mõni teine kodanikuühendus – olgu siis tegemist erialaliidu, loomakaitseseltsi või muuga. Rohkem infot leiad näiteks Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu (EMSL) kodulehelt www.ngo.ee.

Legendaarsed korporatsioonid

Eesti Üliõpilaste Selts (EÜS) on 1870. aastal asutatud üliõpilasesindusorganisatsioon. Just neile võlgneb Eesti rahvas tänu sini-must-valge lipu eest. EÜS on eluaegse liikmeksoleku põhimõttega korporatsioon, mille liikmeteks saavad olla Eesti soost meesüliõpilased.

Pikaajaliste traditsioonidega korporatsioone on Eestis veel teisigi. 1884. aastal asutati EÜS Põhjala, 1900. aastal korporatsioon Vironia ning hiljem Fraternitas Estica, Sakala, Rotalia, Revelia, Fraternitas Tartuensis, Tehnola, Ugala, Fraternitas Livienis jt. Need organisatsioonid ei ole seotud EÜSiga, vaid on samaväärsed üliõpilasesindusorganisatsioonid.

Naiskorporatsioonidest tuntumad on Eesti Naisüliõpilaste Selts (asutatud 1911), Filiae Patriae (asutatud 1920), Indla, Lembela ja Amicitia (kõik kolm asutatud 1924).

Korporatsioonidesse võivad astuda kõik üliõpilased, kes on ülikooli nimekirjas, samuti need, kes on juba lõpetanud.

Kui Tehnikaülikooli loengus käimisest aega üle jääb...

Seda tuleb ikka ette. Loengud ei ole ajaraiskamine, sest iga loeng on tulevase inseneri jaoks vajalik ja ka huvitav. Kuid vabal ajal saab tudeng ülikooliaega rikastada muude väga mitmekülgsete tegevustega.

Selleks võib olla tegutsemine mõnes ülikooliga seotud tudengiühenduses (korporatsioon või klubid), mida Tallinna Tehnikaülikoolis (edaspidi TTÜ) on nii palju, et isegi kui varbad loendamisel appi võtta, siis jääb kahjuks nendestki puudu.

See, milline on tudengielu TTÜs, oleneb palju sellest, mida õpitakse, millises teaduskonnas ning mis huvi pakub.

Tehnikatudengi jaoks üks tähtsamaid organisatsioone on BEST – Board of European Students of Technology (Euroopa Tehnikatudengite Kogu), mis on Euroopa suurim tehnikatudengite endi juhitud organisatsioon. BEST-Estonia tegutseb TTÜs ning on üks aktiivsemaid BESTi grupe Euroopas. BEST korraldab nii kohalikke kui ka rahvusvahelisi projekte. Tähtsaimad neist on BESTi akadeemilised kursused, kontaktprojekt Voti Tulevikku ning kohalikud inseneride võistlused. BESTis leiab tegevust iga tehnikahuviline üliõpilane.

TTÜ Säästva Arengu Klubi uurib ja propageerib säästva arengu ideed. Säästev on selline areng, mis võimaldab tulevastele põlvkondadele vähemalt samaväärset elukvaliteeti kui see, mida saame lubada endale praegu. Mäenduse ja geoloogia teadusklubi tegevus on seotud maavarade ja kaevandamisega. Tegevus toimub reeglina igal reedel, kui organiseeritakse seminar, sise- ja välitöö – toimugu see maa all või maa peal, igav ei hakka. TTÜ Robotiklubi eesmärk on arendada robotikaiga seotud teadmisi ja oskusi. Kui on vaja väikest koduabilist, siis kindlasti on abi Robotiklubist. TalveAkadeemia ühendab eri ülikoolide teadushuvilisi keskkonnaerialade üliõpilasi.

Vaba aega sisustada aitavad mitmed TTÜ tudengiklubid, näiteks Ollalaa, TTÜ Kino, korporatsioonid

jne, loetelu on väga pikk. Kõik organisatsioonide sündmused võtab filmilindile TTÜ Filmiklubi Kaader.

Kultuurist ei ole TTÜs samuti puudust, saab ühineda eri kooridega (mees-, nais- ja segakoorid), et lihvida oma lauluoskust. Kui meeldib jalga keerutada, siis saab liituda rahvatantsuansambliga ning kui muusikalist andekust jätkub, siis saab pilli mängida TTÜ Puhkpilliorkestris.

Kõikide tudengite õiguste eest seisab TTÜ üliõpilasesindus, kellel on pidev ülevaade tudengite vajadustest ning nõudmistest. Hetkel on suurimaks projektiks vana raamatukogu muutmine tudengimajaks, mis peaks saama iga "tipika" õppevälise tegevuse keskpunktiks.

Kahjuks ei jõua kõike huvitavat ja väärtuslikku kirja panna, kuid vaata seda kõike siit: www.youtube.com/tipptegijad. Üks kaader ütleb rohkem kui tuhat sõna.

Kohtume TippTegijate Ülikoolis!

Ülevaate tudengielust ning teadustöö võimalustest TTÜs koostas Veiko Karu, energia- ja geotehnika doktorant ning TTÜ mäeinstituudi assistent, kes on tunnustatud TTÜ üliõpilasesinduse hõbemärgiga "Fidelis Studioosus". veiko.karu@ttu.ee

Õppelaen – kellele ja milleks?

Riigi tagatisega õppelaen on ainus laen, mille saamiseks ei pea olema igakuist sissetulekut. Madal 5% intressimäär ja pikk tagastamistähtaeg muudavad selle heaks õpingute rahastamise võimaluseks.

Õppelaenu saavad Eesti kodanikud või Eesti Vabariigi pikaajalise elaniku elamisloa alusel viibivad isikud, kelle õpingute kestus õppekava järgi on üheksa kalendrikuud ja enam ning kes on: 1) täiskoormusega õppivad üliõpilased (sealhulgas magistrandid ja doktorandid) Eesti avalik-õiguslikus ülikoolis või riigi rakenduskõrgkoolis või era-ülikoolis või erarakenduskõrgkoolis; 2) õpilased, kes õpivad keskkhariduse baasil täiskoormusega või päevases õppes riigi- või munitsipaal kutseõppeasutuses või erakooliseaduse alusel tegutsevas erakutseõppeasutuses; 3) õpilased või üliõpilased, kes õpivad välisriigis ülaltoodud punktides loetletud õppeasutustega samaväärses õppeasutuses.

Õppelaenu ei saa võtta õppurid, kes õpivad osalise koormusega, ja vabakuulajad.

30 000 krooni aastas

Valitsus kehtestas 2009/2010 õppeaastaks riigi tagatud õppelaenu maksimaalmääraks 30 000 krooni. Õppelaenu saab võtta kord õppeaastas. Õppelaenu on õigus saada igal haridustasemel ja -astmel vaid ühe nominaalse õppeaja ulatuses.

Käendajaid peab olema kaks. Käendaja peab olema täisealine Eesti Vabariigi kodanik või pikaajalise elaniku elamisloaga isik, kellel on olnud viimase 3 kuu jooksul regulaarne ja dokumentaalselt tõestatud sissetulek. Laenu tagatiseks võib olla ka kinnisvara. Intressi hakatakse arvestama kohe pärast laenu ülekandmist. Õpingute ajal tuleb maksta aastaintressi, mis võetakse automaatselt maha järgmisel aastal saadavast laenusummast.

Õppelaen on tagastatav toetus, see tuleb hiljem tööle asudes tagasi maksta.

Laenu tagasimaksmine algab hiljemalt aasta pärast kooli lõpetamist. Laenu tagasimaksmiseks on aega kaks korda nii palju, kui pikk on olnud õpekavajärgne õpiaeg, kuid mitte üle 20 aasta. Kui õpingud jäävad mingil põhjusel pooleli, tuleb laen tagasi maksta pooleteisekordse tegeliku õpiaja, kuid mitte vähem kui 6 kuu jooksul.

Soodustused

Õppelaenu tagasimaksmine peatub ajutiselt ja intressi tasumise kohustust ei teki laenuaajal (soovi korral: avalduse esitamise päevast):

- ajateenistuses viibimise ajaks;
- ühel vanemal lapse kolmeaastaseks saamiseni;
- arst-residendil residentuuri lõpetamiseni.

Lisaks:

Noormeeste tegevteenistuse ajal peatatakse laenu tagasimaksmine ja intressi arvestamine. Intressi tasub riik, kui pank on esitatud vastav avaldus.

Kuni kolmeks aastaks pärast lapse sündi peatatakse noore ema või isa õppelaenu tagasimaksmine ja intresside arvestamine, sel perioodil tasub intressi riik. Soodustus hakkab kehtima mitte lapse sünnist, vaid avalduse pankade esitamise päevast.

Üldise info õppelaenu kohta leiab Haridus- ja Teadusministeeriumi koduleheküljelt www.hm.ee. Konkreetsete laenuingimustega saab tutvuda pankade kodulehekülgedel. Õppelaenu annavad Swedbank, SEB, Sampo pank, Nordea pank ja Krediidipank.

Riik toetab õppijaid

Õppijatele mõeldud toetusi on mitmesuguseid, osa neist väljendub otsese rahalise sissetulekuna (õppetoetused ja stipendiumid), osa laenudena, mis tuleb hiljem protsentidega tagasi maksta.

Kaudsem toetus on võimalus arvata tuludest maha koolituskulud ning maksta niiviisi vähem tulumaksu. Seda saavad teha õppija vanemad või õpilane ise.

Õppetoetusi saab 1/3 üliõpilastest

Õppetoetuste maksmise eesmärk on motiveerida kutse- ja ülikoolide õpilasi eriala õppekava ette nähtud ajaga (nominaalajaga) läbima, täiskoormusega ja heade tulemustega õppima.

Toetusi saab umbes 1/3 riigieelarvelistel kohtadel õppivatest üliõpilastest. Paremusjärjestus toetuse saamiseks koostatakse õppekavati, arvestades õppekava täitmise mahtu ning vajadusel hindede.

Põhitoetus on rahaline toetus isiklike õpingukulude katmiseks. Toetust makstakse häid õpitulemusi näitavatele ja õppekavaga ajaliselt sammu pidavatele kutsekooliõpilastele ja tudengitele, kes õpivad täiskoormusega. Õppekaval, kus õpitakse, peab olema riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohti.

Täiendav toetus on ette nähtud gümnaasiumi baasil kutse- või kõrgharidust kodukohast kaugemal omandavale õpilasele. Toetus on mõeldud eeskätt eluaseme- ja transpordikulude katmiseks. Õpilase registreeritud elukoht peab sel juhul asuma väljaspoolt omavalitsusüksust (ja sellega piirnevat omavalitsusüksust), kus tegutseb kool.

Põhitoetus on 920 krooni, täiendav toetus 460 krooni kuus. Mõlemat toetust saab taotleda viieks õppekuuks kaks korda õppeaastas – septembris ja veebruaris. Esimese aasta õpilased esimesel semestril toetusi küsida ei saa – neil pole veel tulemusi. Veebruaris saavad aga juba nemadki taotluse sisse anda.

Lisaks on õppeasutusel õigus vastavalt oma korrale kasutada 5% põhi- ja täiendava toetuse fondist eritoetusteks.

Õppetoetust ei ole õigus saada akadeemilisel puhusel olles. Et õppetoetuste määramise otsustab iga konkreetne kool eraldi, on ka see kooli enda otsustada, milliseid dokumendivorme täpselt vaja läheb. Sellepärast tasub end oma kooli vastavate nõudmistega enne taotlemist täpsemalt kurssi viia.

Õppetoetuse määramise üle otsustab kooli juhtkond või selleks valitud komisjon. Iga kuu õppetoetus makstakse välja kas samal või sellele järgneval kuul.

Stipendiume tasub otsida

Stipendiume pakuvad erinevad fondid ja ka era-sektor.

Sihtasutuse Archimedes kõrghariduse arenduskeskus koordineerib riiklike algatusi, mille raames toetatakse üliõpilaste, õppejõudude ja teadlaste vahetust, tutvustatakse Eesti kõrgharidust välismaal ning viiakse ellu mitmeid teisi kõrghariduse rahvusvahelistumist toetavaid tegevusi. Samuti vahendab SA Archimedes informatsiooni eri välisriikide poolt pakutavate õppimis- ja stipendiumivõimaluste kohta (www.archimedes.ee/stipp).

Kristjan Jaagu stipendiumiprogramm on Haridus- ja Teadusministeeriumi ning SA Archimedes koostöös algatatud riiklik stipendiumiprogramm, mille eesmärgiks on toetada Eesti kõrgkoolide magistri- ja doktoriõppe üliõpilaste õpinguid välisülikoolide juures ning magistri- ja doktoriõppe üliõpilaste ning õppejõudude õppe- ja teadustööga seotud välislahetusi.

Nõudmised stipendiumi taotlemiseks võivad olla väga erinevad. Nii võib üks stipendium olla mõeldud üksnes ühe eriala üliõpilastele. Ühtset süsteemi, kust oleks võimalik leida kogu info stipendiumite kohta, ei olegi. Stipendiumiinfot tasub otsida internetist koolide kodulehekülgedelt ning kõikvõimalikest muudest allikatest. Samuti käib suur hulk teateid läbi kooli-, osakonna-, eriala- ja teiste meililistide. Seetõttu on kasulik kohe kooli astudes end neisse registreerida.

Ajateenistus on kasulik

Ajateenistuses õpitakse palju tsiviileluski vajalikke oskusi ja teadmisi – esmaabivõtteid, topograafiat, side- ja infotehnoloogiat, keskkonna- ja kodanikukaitset, ajaplaneerimist ning korra ja puhtuse hoidmist.

Ajateenistuse eesmärgiks on Eesti kaitseks vajalike reservüksuste koolitamine ning eelduste loomine elukutseliste kaitseväelaste teenistusse võtmiseks.

Ajateenistuse jooksul omandatakse põhiteadmised riigikaitsest ning õpitakse tegutsema ühtse meeskonnana. Ajateenistuse lõppedes jätkub riigikaitsekohustuse täitmine reservväelasena. Kaitsealiidus või elukutselise kaitseväelasena.

Ajateenistuses omandatakse palju tavaelus vajalikke oskusi. Nooremallohvitserid ja reservrühma ülemad saavad väärtusliku juhtimiskogemuse. Ajateenistuse jooksul parameedikursused läbinud saavad asuda tööle parameedikuna, autojuhikursuste lõpetajad saavad CE või DE kategooria juhiload.

Ajateenistuse läbimine annab võimaluse kandideerida Kõrgemas Sõjakooli, mille lõpetajad asuvad ohvitseridena teenima kaitsejõududes. Samuti on võimalus astuda teenistusse elukutselise sõjaväelasena.

Eel- või põhikutsumine?

Eelkutsumisega võetakse teenistusse ajateenijad, kelle ametikoht eeldab 11kuulist ajateenistust (erialaspetsialistid, allohvitserid ja reservrühma-ülemad).

Põhikutsumise baasil õpetatakse kaheksa kuu jooksul välja üksuse reakoosseis.

Jaauaris ja juunis (eelkutsed) teenistusse saabunud teenivad reeglina 11 kuud, aprillis ja oktoobris (põhikutused) saabunud 8 kuud. Ajateenistuse lõpliku pikkuse piiritleb ametikoht, millele ajateenija määratakse.

Rohkem infot: www.mil.ee

Nendel, kes soovivad saada elukutseliseks kaitseväelaseks, on järgmised võimalused:

Nooremallohvitseride kursused väeosades

Kursusel on kaks osa: kuuendalane baaskursus ning kuue- kuni üheksandalane erialakursus.

Kaitseväe Võru Lahingukool

Pärast ajateenistuse lõppu on nooremallohvitseride kursuse läbinud võimalik jääda edasi teenima. Pärast aastast teenistust on võimalik minna Kaitseväe Lahingukooli vanemallohvitseride kursusele. Vanemallohvitseride kursusele mineja peab olema lõpetanud nooremallohvitseride baaskursuse, läbinud teenistuspraktika allohvitserina, sõlminud tegevteenistuse lepingu ja omama keskhariidust. Kursus annab kutsehariiduse. Edukatele lõpetajatele omistatakse nooremveebli auaste.

Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused

Kui ajateenistuse jooksul nooremallohvitseride kursuse läbinul on tekkinud soov saada ohvitseriks, saab ta kandideerida õppima Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste Kõrgemas Sõjakooli.

Sisseastumiskatseid on võimalik sooritada ka enne ajateenistuse läbimist

Õpingud Kõrgemas Sõjakoolis jaotuvad põhi, eriala- ja keskastme kursusteks.

Sõjaväelise kõrghariiduse I astme õppekava täies mahus täitmise korral omandatakse rakenduslik kõrghariidus ning sõjaväelise kõrghariiduse II astme õppekava täies mahus täitmise korral magistrakraad.

Balti Kaitsekolledž

Kolledžis õpivad kolme Balti riigi ja kolledžit toetavate riikide sõjaväelased ning riigikaitse teemadega tegelevad tsiviilametnikud. Kursustel õpitakse vanemohvitseri tasandile vastava juhtimise aluseid.

EESTI MEREAKADEEMIA

võimaldab rakenduskõrghariiduse

Kopli 101, Tallinn
eesti.mereakadeemia@emara.ee
www.emara.ee

LAEVANDUSTEADUSKOND:

- Tüürimees

MEHAANIKATEADUSKOND:

- Laeva jõuseadmed
- Külmutusseadmed

MERENDUSTEADUSKOND

- Hüdrograafia
- Hüdrometeoroloogia ja loodusoid
- Sadamamajandamine ja meretranspordi juhtimine
- Kalatoodete tehnoloogia
- Kalandusspetsialist

EESTI MEREAKADEEMIA MAGISTRIÕPE

SPETSIALISEERUMISED

- Meretranspordi juhtimine
- Laeva tehniline eksploatatsioon ja laevajuhtimine
- Hüdrograafia

Vastuvõtt rakenduskõrghariidusõppesse

28.06.2010 - 15.07.2010
E-N 9.00-15.00, R 9.00-14.30
Tallinnas Mustakivi tee 25, info telefonil 613 5511

Nõutavad dokumendid:

- kandideeria esitab avalduse elektroonilises vormis sisseastumise infosüsteemi SAIS vahendusel või vastuvõtukomisjonis
- haridust tõendava dokumendi ja riigieksamitunnistuse originaal
- pass või isikut tõendav dokument
- 4 fotot 3x4
- laevandus- ja mehhaanikateaduskonda kandideerijatel mereõppeasutusse õppima asuja tervisetõend

Vastuvõtt magistriõppesse

09.08.2010-20.08.2010
Avaldus esitada sisseastumise infosüsteemi SAIS vahendusel või vastuvõtukomisjonis.

AVASTA MAAILMA...

TULE ÕPPIMA EESTI MEREAKADEEMIASSE JA EMA MEREKOOLI!

EMA MEREKOOL

võimaldab kutsekeskhariduse

Mustakivi tee 25, Tallinn, merekool@merekool.ee
www.merekool.ee
Soola 5, Tartu, tartu@merekool.ee
www.merekool.ee/tartu
Mihkli 2a, Pärnu, parnu@merekool.ee
www.merekool.ee/parnu

KUTSEKESKHARIDUSÕPE VÕI KUTSEÕPE KESKHARIDUSE BAASIL

- 500-se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees
- 750 kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik
- Laeva külmutusseadme mehaanik
- Laeva elektrimehaanik

PÕHIARIDUSE NÕUDETA KUTSEÕPE

- Siseveelaeva laevajuht
- Madrus, vahimadruse tase
- Avamerekalur II
- Laevaelektrik
- Laevamotorist
- Väiksema kui 200-se kogumahtuvusega laeva laevajuht
- Väiksema kui 200kW peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva mehaanik

Eelregistreerimine elektrooniliselt www.merekool.ee

Dokumentide vastuvõtt

01.06 - 09.07.2010 ja 02.08 - 13.08.2010 kell 9.00-15.00
Vestlus ja kehalised katsed:
Tallinnas 16.08 - 17.08.2010 kell 9.00;
Tartus ja Pärnus 18.08.2010 kell 10.00.

Vajalikud dokumendid:

- avaldus
- alla 18-aastaselt õpilasel vanema või eestkostja kirjalik nõusolek
- pass ja passi koopia
- kooli lõputunnistus; viimase klassi tunnistus
- 5 fotot (hele särk ja tume lips)
- iseloomustus; CV
- eesti keele algtaseme tunnistus muukeelsetel õpilastel
- mereõppeasutusse õppima asuja tervisetõend

Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused

Kõrgem Sõjakool

On hea mõelda, et kaheksandas klassis tehtud otsust ohvitseri elukutse kasuks pole ma pidanud kordagi kahetsema.

Usun, et minu sõjanduspisikuga nakatumise üheks põhjuseks on juba lapsepõlvest pärit suur huvi ajalooliste teoste vastu. Olen lugenud palju raamatuid Eesti muistsest vabadusvõitlusest ja Vabadussõjast, võibolla just sealt tekkis soov saada kaitseväelaseks.

Aja möödudes huvi militaarvaldkonna vastu üha kasvas ja nii liitusin 1999. aastal Kaitseliiduga. Pärast gümnaasiumi lõpetamist oli vabatahtlik kaitseväge minek minu jaoks ainumõeldav ja peagi teenisingi aega Viru Üksik-jalaväepataljonis.

Pärast ajateenistuse lõppu jätkus minu tee ohvitseriks pürgija jaoks loogilist rada pidi: tõin paberid Kõrgemasse Sõjakooli. Sisseastumiskatsed edukalt läbinud, alustasin 2000. aasta sügisel kõrghariduse omandamist Tartus. Praegu olen üks neist õnnelikust, kelle hobi ja töö on üks.

Pärast Kõrgema Sõjakooli põhikursuse lõpetamist teenisin viis aastat rühmaülemana Viru Üksik-jalaväepataljonis ja Scoutspataljonis. 2007. aastal osalesin välisoperatsioonil Afganistanis Estcoy-4

Afganistanis välisoperatsioonil - Leitnant Tõnis Metjer patrullimas külavaheteel.

jalaväerühma ülemana. Lähtun põhimõttest, et kaitseväelane suudab oma tööd kõige paremini teha siis, kui on ka reaalselt sõjategevuses osalenud. Ei saa ju pidada täisväärtuslikuks tuletõrjajaks inimest, kes ei ole tuld kustutanud.

Pärast seda kogemust aga tundsin, et tahaksin end praktilise tegevuse kõrval veel akadeemiliselt täiendada. Tänu soodsate tingimuste kokkulangemisele asusin taas õppima Kõrgemasse Sõjakooli. Sel korral juba magistriõppesse.

Ühiste arusaamadega inimesed loovad kursusest ühtse meeskonna

Tihti on nii, et need, kes ei oska pärast keskkooli ühegi elukutse kasuks otsustada, valivad mõne üksikõikseks jätva eriala ja loksuvad ülikoolis edasi-tagasi ühelt alalt teisele. Teadmine, miks sõjakoolis ollakse, on kindlasti väga tähtis. Samuti pole väheolulised õppurite sotsiaalsed hüved, mis lubavad pühenduda täielikult õppetööle. Raamatukogu, kõrgel tasemel õppevahendid ja vägagi arvestatav stipendium loovad soodsa pinnase edukaks õppimiseks.

Minu jaoks on kool ja praktika tihedalt seotud. Pole võimalik saada oma alal parimaks, keskendudes ainult õppimisele või ainult praktilisele tegevusele. Oluline on just see, et ühel perioodil õpid ja seejärel rakendad teadmisi praktikas. Õppimine ja teenistus peaksid kogu aeg käsi käes käima. Nii on mul eesmärk tulevikuski jätkata. Usun, et see ei jää viimaseks õppeperioodiks.

Neil, kes mõtleavad asuda õppima sõjakooli, soovitän kõigepealt kindlasti läbida ajateenistuse, et saada aimu, mis on kaitseväge ja mida kujutab endast kaitseväelase elu. Eelkõige sobib sõjakooli õppima inimene, kes tõesti tahab siia tulla: on huvitatud militaarvaldkonnast ja soovib töötada vastutusrikkal juhtival ametikohal.

Vali ohvitseri elukutse ja tule õppima Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste Kõrgemasse Sõjakooli. See on

KOOL TULEVASELE KAITSEVÄE JUHATAJALE

KAITSEVÄE ÜHENDATUD ÕPPEASUTUSTE
KÕRGE M SÕJAKOOL
Kool tulevasele kaitseväge juhatajale

Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused on Eesti ainus rakenduskõrgkool, mis valmistab ette ohvitseri kaitsevägele ja Kaitseliidule. Õppeaeg maaväe õppesuunal 3 aastat, õhuväe õppesuunal koostöös Lennuakadeemiaga 3,5 aastat.

Sisseastumiskatsed on võimalik sooritada enne ajateenistuse läbimist.

Vaata juba täna: www.ksk.edu.ee, www.elukutse.ee
Sinu küsimused on oodatud telefonil: 717 6131
või e-posti aadressil: ekv@ksk.edu.ee

Tule õppima maaülikooli!

Aiandus Põllumajandusettevõtete majandamine

Põllumajandussaaduste tootmine ja turustamine Iluaiandus

Loodusturism Maastikukaitse ja -hooldus

Loodusvarade kasutamine ja kaitse Taimekasvatus

Taastuenergia ressursid Linna- ja tööstusmaastike korraldus

Maastikuarhitektuur Majandusarvestus
ja finantsjuhtimine

Metsatööstus Geodeesia Rakendushüdrobioloogia

Ökonoomika ja ettevõtlus Veemajandus

Kinnisvara planeerimine Metsamajandus

Maakorraldus Maaehitus Loomakasvatus

Ergonoomika Kalakasvatus

Veterinaarmeditsiin Taastuenergeetika

Liha- ja piimatehnoloogia Tootmistehnika

Energiakasutus Tehnotroonika

Praktilised erialad
Kaasaegne ülikoolilinnak
Suurepärased õppimis- ja elamistingimused

Tel. 731 3048 vastuv@emu.ee

www.emu.ee

Eesti Maaülikool

Estonian University of Life Sciences

Kreutzwaldi 1, 51014 Tartu, Estonia

Tööle aitab enese tundmine

Süvenev tööpuudus on muutunud kandideerimise sõnavara argiseks ka nende huulil, kes sellega varem kokku puutunud pole. Töökoha kaotus sunnib võrdse võidurelvastuma nii müügimeest kui ka kopajuhti. Nii ülikooli kui ka kutsekooli lõpetanud.

Kõigilt oodatakse korralike kandideerimisdokumente CV-st motivatsioonikirjani ja rohkemgi veel teadlikkust oma võimetest ja võimalustest.

Tööalane enesemüük pole eestlaste tugevaim külge. Väga hästi müüvad ennast ainult loov-, reklaami-, müügi- ja turundusjuhid, kelle CV-d äratavad lugedes huvi ja kellega jätkub tööintervjuul juttu kauemaks, kuna rääkimine neile meeldib ja selle eest ka neile makstakse. Muudel ametikohadel kohtab seda, et kandideerijate CV on pigem napp ja lakooniline. Peamiselt on puudu töökogemuse täpne kirjeldus ja tööandja jaoks oluline teave sellest, mis valdkonnas tegutsesid ettevõtted, kus inimene on varem töötanud. Alles vestlusel selgub, et töösoovijal on varasalves peidus märksa rohkem kui esmapilgul paistab – kas või töövälise kogemuse näol. Õnnetuseks praagitakse igavad CV-d aga juba esimeses voorus välja.

Noored seisavad aga sageli olukorra ees, kus neil nõutud töökogemust polegi. Siis tuleb CV-sse kirja panna kõik, mis on ligilähedane tööülesannetele – projektide läbiviimine koolis, head spordisaavutused, vanemate abistamine, koolilehe tegemine või muud erilised anded ja julgus ennast teostada.

Korralik CV on oluline

Mõnel internetilehel täidetud CV-d jäävad nõrgaks ja personalijuhtide vaenulikuks just seetõttu, et enamasti pole seal kirjas hobid, iseloomuomadused ega soovitajaid. Küll aga on seal CV omanikul võimalus panna päisesse üks lause, millega mõned töötajad võivad hoopis tööandja eemale peletada. Loosung "per aspera ad astra" võib noore mehe CV-s mõjuda küüniliselt, kui muus mõttes

tundub, et ta pole pikalt töökohti pidanud ega pais- ta millegi erilise silma.

Hetkel ostetakse sisse ikkagi parimaid oskajaid. See on enamiku tööandjate sõnum – üldiselt me ei värba, aga vähemalt ühe väga hea ja säravate silmadega tegija ikka võtame. Noorte jaoks positiivne sõnum on see, et oskustest olulisemad (juhu- kui tegu pole mõne väga keerulise alaga, nagu kirurgia vms), on olulisemad hoiakud, õppimisvõime ja tahe.

Juhuslikud valikud

Minu peamine küsimus töötajate CV-sid lugedes on, mille ajel on valikud tehtud. Üsna sageli ei lähe kokku haridusvalikud ja töökogemus. Haridusvalik on tehtud trende järgides, sõbra õhutusel või lihtsalt meeleseisundi ajel. Lausa harva kohtab selliseid töötajaid, kes teavad, mida tahavad, ja põlevad kirest teha just seda, mida nad teevad. Enamasti paistavad valikud olevat juhuslikud, tehtud põhjalikuma analüüsi, justkui inimesed elaksid kellegi teise elu. Nad on rahuldunud sellega, mis on, või siis vahetanud kohti juurdlemata, mille poolest on järgmine eelmisest parem.

Kõige kurvemad on inimeste karjääriunustused. Suurem osa tänaseid töötajaid ihkab stabiilsust ja normaalset tööd. Nad on rahul sellega, mille saavad, peaaegu, et midagi oleks. Või jahivad kohti, mis neid pikas perspektiivis õnnelikuks ei tee. Tööõnn on kauge ja kummalgi termin nende jaoks. Teine suur rühm inimesi soovib tingimata oma ettevõtet – olgu siis tegu väikese kodumajutuse või kondiitriariga.

Kuhu kadus ilu?

Uurin alati karjääriunustamisele tulnutel ka lapsepõlvunustuste kohta. Just sel hetkel muutub kammitsetud asend loomulikuks, miski murdub ja vallandub, töötajad hakkavad rääkima ilusast maailmast, suurtest asjadest, loovast eneseteos-

tusest, mis millegipärast jäi tegemata. Kas ei uskunud nad ise piisavalt endasse või tõi elu kaasa ootamatud keerdkäigud. Nii nad siis elavad inert- sist seda tööelu, mis parasjagu on. Mõistmata, et just unistustepuu alla ongi koer maetud. Kuni inime- ne ei hakka juurdlema selle üle, millist tööd ta rõõmuga teeks, milleks ta tegelikult valmis on ja kust otsast seda kõike õppima peaks hakkama, ei juhtu ka tema karjääris midagi head. Keskpäraste CV-dega töötajate jaoks jäävad ukseks suletuks.

Sama muster kordub tööintervjuul, kus kõige rohkem arenguruumi on kandideerijate kaalu- letud valikutel, selgel eneseväljendusel ja enda annetil põhineval enesemüügil. Näiteks võib kar- jääriunustamisel selguda, et aastaid finantsisti ametit pidanud särav naine on tegelikult kirklik norra keele rääkija ja on seda senini pidanud oma veidraks hobiks. Samas oleks ta ilmselt maailma rõõmsaim inimene, kui saaks oma tööelu sellega siduda.

Julgustan inimesi rohkem nägema oma hobides eneseteostust.

Praegune aeg nõuab sedagi, et me kõike ühele kaardile ei paneks. Kaleidoskoopkarjääri ajastul võib tööelu koosneda mitmest värvilisest killust, millega oma ellu tähendust, elatist ja arengut tuua.

Artikli autor Tiina Saar on nelja tööteemalise raa- matu autor, karjääriõustaja, saate Töötaja kar- jääriekspert ja hinnatud lektor nii koolides kui ka ülikoolides.

NARVA KUTSEÕPPEKESKUS Narva Vocational Training Centre

Tule õppima NVTC-sse ja omandad kaasaegse kutse!

KUTSEÕPE KESKHARIDUSE BAASIL

Koolipõhine õpe eesti keeles:

Toitlustusteenindus 2a

Koolipõhine õpe vene keeles:

Mehhatroonik 2a 6k

Turismikorraldus 2a 6k

Müüja 2a 6k

Tarkvara ja andmebaaside
haldus 2a *

Multimeedium 2a

Puit ja kivehitiste restauraator 2a

Majandusarvestus 2a

Arvutimisega (APJ) metallilõike-
pinkide operaator 2a

Keevitaja 2a

Rõivaõmblemine 2a

Väikeettevõtlus 1a

Veokorraldaja 1a

Hotelliteenindaja (toateenija) 1a

Töökohapõhine õpe vene keeles:

Elektrik 2a

Arvutimisega (APJ) metallilõike-
pinkide operaator 2a

Keevitaja 2a

Soojusseadmete käitaja 1a

VALI OMA TEE!

Õpe on tasuta, õppetoetus hea õppeedukuse eest, teistest linnadest õpilastel on võimalus elada ühiselamus. Info aadressil www.nvtc.ee, tel 356 9344, vastuvõtukomisjoni töö ajal tel 356 9385.

SUVINE VASTUVÕTT: 14.06. - 13.08.2010. a. Dokumentide vastuvõtt tööpäeviti 10.00-16.00 Kreenholmi 45, Narva.

Psühholoogilt saab tuge

Suurte elumuutustega kaasnev stress on loomulik nähtus. Kui tundub, et endal lahendusi napib, tasub vestelda psühholoogiga.

Gümnaasiumi lõpetamine ja edasise elutee üle otsustamine on aeg, mil võivad tekkida mitmed kahtlused. "Mis minust edasi saab?", "Kas ma saan valitud erialale sisse?", "Kas ma saan seal hakkama?" või "Appi, ma ei tea üldse, mida ma tahan!" on tavalised küsimused. Segadus ja stress uue eluetapi alguses on normaalne. Õnneks saab stressiga toimetulekuks üht-teist ette võtta.

Esimese asjana võiksid mõelda, kas sa saaksid teha midagi, et sul oleks enda valikute osas rohkem kindlust? Tavaliselt on otsustamine seda lihtsam, mida rohkem teavet sul on. Kui oled otsustanud õpinguid jätkata, ära piirdu kooli ja eriala valikuga, vaid uuri lähemalt, milliseid õppeaineid sellel erialal läbida tuleb ja mida nendes ainetes õpetatakse. Võimalusel räägi inimestega, kes on selle erialaga seotud. Aruta oma plaane sõprade ja vanematega.

Ka ainuüksi oma mõtete valjusti sõnadesse panemine aitab nendest paremini aru saada. Kuid pea meeles, ükskõik milliseid soovitusi sulle jagatakse, oled ikkagi sina see, kes lõpliku otsuse teeb!

Kontrolli oma suhtumist

Teisena tasub üle vaadata enda suhtumine. Stressi tekitab enamasti see, et eelseisev otsus tundub ülioluline ja vale valiku tegemine katastroofiline. Üks võimalus valikuid näha on selline: pean kogu enda edasise elu üle otsustama just nüüd. Hiljem ei ole võimalust oma otsuseid muuta, seepärast pean oma otsuse õigsuses 100% kindel olema. Kui ma teen vale otsuse, olen ennast ja oma lähedasi alt vedanud.

Kui üheleainsale otsusele elus anda nii suur kaal, siis on otsustamisega kaasnev stress paratamatu. Teine võimalus on vaadata asjadele sellise nurga

alt: ma olen mõelnud ja uurinud ning teen otsuse, mis praegusel hetkel tundub kõige õigem. Kui selgub, et ma eksisin, saan alati ümber otsustada. See ei ole raisatud aeg, vaid kasulik kogemus edaspidiseks eluks.

Selline suhtumine sunnib küll valikute üle mõtlema, kuid võtab maha otsustamisega seotud liigse stressi.

Kolmandaks: leia õppimise ja tulevikule mõtlemise kõrvalt aega ka praeguse hetke nautimiseks. Suhtle sõpradega, liiguta ennast või tegele mõne muu meelepärase tegevusega. Lõputu muretsemine toob kasu asemel pigem kahju. Kui sa oled teinud, mis sinu võimuses, siis jääb üle ainult pöidlada pihku suruda ja uskuda, et saad hakkama!

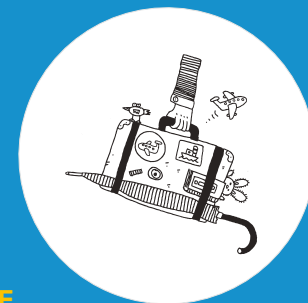
Liiga suur pinge

Kui aga uue eluetapiga kaasnev pingevõlv kasvab nii suureks, et takistab igapäevaeluga toimetulekut ning tabad ennast korduvalt mõtetelt "Ma ei tea!" ja "Ma ei saa sellega hakkama!", siis on mõistlik psühholoogi poole pöörduda.

Psühholoog aitab sul oma mõtetes, tunnetes, hirmudes ja soovides selgusele jõuda ning toetab sind väljapääsu leidmisel. Vajadusel soovib psühholoog sulle teisi spetsialiste. Ära karda enda probleeme tunnustada, tugev pole mitte see, kellel pole probleeme, vaid see, kes otsib võimalusi, kuidas nendest võitu saada.

Artikli autor Helen Margus on psühholoog Psühhiaatria ja Psühhoterapia Keskuses Sensus, mis pakub psühholoogi, psühhoterapeudi ja psühhiaatri teenuseid nii lastele, noortele kui ka täiskasvanutele. Keskus tegutseb Tallinnas ja Pärnus. Vaata lähemalt: www.sensus.ee

euroopa noortekkaart EURO<26 viib maailma

EURO<26 KLASSIKALISE KAARDI SAAMISEKS

1. Täida ära kaarditaotlus,
  2. Maksa aastatasu 99 krooni,
  3. Saada foto ja koopia/ skaneering isikut tõendavast dokumentidest.
- NB! Kui oled alla 18-aastane, vajad lisaks ka oma vanema või hooldaja volitust.

Kui sinu kaardil on EURO<26 logo, kuulud EURO<26 kaardiomanike hulka. Eestis kehtivateks kaartideks on EURO<26 Klassikaline kaart, NPNK EURO<26 Noortekkaart ja NPNK EURO<26 Tudengikaart.

UURI LÄHEMALT MEIE VEEBIST

www.euro26.ee

EURO<26 esindab Eestis MTÜ Eesti Euroopa Liikumine

SOODNE ELU!

EURO<26 kaardiomanikuna saad enam kui 100 000 soodustust 40 riigis üle Euroopa ja üle 700 soodustuse Eestis - rattalaenuvõtmest autopesuni ning keeleõppest ja muuseumipiletitest sportimiseni välja.

PÕNEVAD RAHVUSVAHELISED PROJEKTID!

Osale noortelaagrites, koolitustel ja seminaridel Soomest Türgini ning õpi mitteformaalses keskkonnas. Kasuta soodsat võimalust veeta sisukalt vaba aega, tutvu teiste kultuuridega ning saa sõpru üle kogu Euroopa.

KAARDI SAAMINE ON IMELIHTNE

Ainsaks tingimuseks on vanus. Pead olema kuni 30-aastane. Ei loe, kus elad, kas töötad, õpid või millised on sinu tulevikuplaanid.

Õppida saab ka välismaal

Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikena on Eesti noortel palju võimalusi ning lihtne ja soodne semestriks või kauemaks mõnesse Euroopa kutse- või kõrgkooli õppima pääseda.

Võib ka minna veel kaugemale – Ameerikasse, Aasiasse või Austraaliasse.

Enne kodumaa tolmu jalgedelt pühkimist mõtle siiski hästi järele: miks ikkagi soovid välismaale minna, millises riigis tahaksid õppida, kas suures või väikeses linnas, kas oled valmis võõras kultuuris kohanema, kas sinu keeleoskus on piisav, kuidas leiad õpinguteks raha? Tea, et samamoodi nagu meie ülikoolid, soovivad ka välismaa haridusasutused oma õppurite hulgas näha heade õppetulemustega noori.

Kuidas leida õige kool?

Kõigepealt varu aega võimaluste ja tingimustega tutvumiseks. Kõige parem on alustada juba aasta- poolteist enne välismaale õppima minemist.

Info saamiseks välisriikide haridussüsteemide ja tunnustatud kõrgkoolide kohta on mõistlik pöörduda akadeemilise tunnustamise infokeskuste – ENIC/NARIC (National Academic Recognition Information Centres) keskuste – poole, mis tegutsesid enamikus Euroopa riikides, ka Eestis.

Kõige kindlam ja turvalisem variant on saada Eestis kooli sisse, õppida aasta või paar ja minna siis semestriks või pikemaks ajaks välismaale ülikooli. Eri programmide kaudu on võimalik saada abi ja toetust enesetäienduseks välismaal. Näiteks Euroopa Liidu noorsootöö ja elukestva õppe programmide raames saavad Eesti üliõpilased asuda õppima või praktikale Euroopa Liidu liikmesriikidesse.

Ameerikat avastama?

Kui aga soovid õppida Ameerikas, siis kasulikku informatsiooni õppimis- ja stipendiumivõimaluste kohta USA-s ja Kanadas jagab Põhja-Ameerika

ülikoolide teabekeskus. Teabekeskuses töötava nõustaja abiga leiad endale sobiva kooli ja programmi, saad teavet erinevate rahastamisallikate kohta ning kasulikke näpunäiteid dokumentide vormistamiseks.

Üle maailma nõutud keeletesti TOEFL saab samuti sooritada teabekeskuse kaudu kindlatel testimiskuupäevadel. Testide ettevalmistamiseks korraldatakse harjutusteste, ettevalmistuskursusi, saadaval on õppematerjalid, mida saab nii osta kui ka laenutada.

Põhja-Ameerika Ülikoolide Teabekeskus

Tallinna Tehnikaülikool
Ehitajate tee 5 (III korpus, ruum 208), Tallinn
Tel 620 3546, 620 3543
E-post educationusa@ttu.ee
www.eac.ttu.ee
Tartu Ülikooli Raamatukogu
W. Struve 1-355, Tartu
Tel 737 5714
E-post educenre@lists.ut.ee
www.ut.ee/ameerika

Õppimis- ja stipendiumivõimalused Põhja-Ameerika ülikoolides, lühi- ja suvekursused, testiinfo: TOEFL, SAT, GRE, GMAT jt.

Kasulikud allikad

Björk - õppimisvõimalused põhjamaades - www.bjork.norden.ee.

Braintrack - põhjalik nimekirja ülikoolidest üle terve maailma - www.braintrack.com

Briti Nõukogu - palju infot Suurbritannia kohta - www.britishecouncil.ee

College Board - info õppimis- ja stipendiumivõimaluste kohta USA-s - www.collegeboard.com/splash

Eesti ENIC/NARIC Keskus - akadeemilise tunnustamise infokeskus - www.archimedes.ee/enic

Euroopa Komisjoni Esindus Eestis - palju infot Euroopa Liidu kohta - www.euroopaliit.ee

Euroopa Noored - Euroopa Liidu haridusprogramm, mis toetab noorte omaalgatuslikke projekte ja rahvusvahelist koostööd - euroopa.noored.ee

Eurodesk - Euroopa noorte infovõrgustik - www.eurodesk.ee

Evenor International Language and Education Centre - välisõpinguid konsulteeriv ja õppestipendiume jaotav organisatsioon - www.evenor.ee

Hakes - välisõpinguid konsulteeriv ja õppestipendiume jaotav organisatsioon - www.hakes.ee

Haridus- ja Teadusministeerium - www.hm.ee

Hariduskoostöö Keskus - Euroopa elukestva õppe programmi ja teiste haridusalgatuste arendamine Eestis - www.hkk.ee

Hispaania Maja - palju infot Hispaania kohta - www.hispaaniamaja.ee

Innove - Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutus - www.innove.ee

Kodakondsus- ja Migratsiooniamet - www.mig.ee

Noorteportal NIP - www.nip.ee

Open Society Institute - info stipendiumite kohta

- www.soros.org/initiatives/scholarship

PLOTEUS - info õppimis- ja enesetäiendamisevõimaluste kohta Euroopas - ec.europa.eu/ploteus

Prantsuse Kultuurikeskus - palju infot Prantsusmaa kohta - www.ccf.ee

Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis - palju infot Põhjamaade kohta - www.norden.ee

Rajaleidja - kutsevaliku ja karjääri planeerimisega seotud teemad - www.rajaleidja.ee

Saksa Kultuuriinstituut/Goethe Instituut - palju infot Saksamaa kohta - www.goethe.de/ins/ee/tal

Soome Instituut - palju infot Soome kohta - www.finst.ee

Study Abroad - palju kasulikku infot välismaale õppima minejale - www.studyabroad.com

Taani Kultuuri Instituudi Esindus Eestis - palju infot Taani kohta - www.dankultur.ee

Välisministeerium - www.vm.ee

ÕPPIMINE VÄLISMAAL - SINU EDUKA KARJÄÄRI ALGUS!

KÕRGHARIDUS SUURBRITANNIAS

Mugavad vastuvõtu- ja õppetingimused ning üli- soodne õppemaksu kattev laen. Stipendium Eesti tudengitele kuni 2500 GBP aasta.

Vastuvõtt 2010 septembriks/2011 veebruariks!

TASUTA INGLISKEELNE DIPLOMI- VÕI BAKALAUREUSEÕPE TAANIS

Vastuvõtt 2010 septembriks/ 2011 veebruariks!

Kõrgharidus [Hollandis](#), [Prantsusmaal](#), [Šveitsis](#), [Kreekas](#), [Ungaris](#), [Itaalias](#), [Maltal](#), [Saksamaal](#), [Tšehhis](#), [USAs](#), [Kanadas](#), [Austraalias](#).

Dokumentide vormistamine [Evenoris](#) TASUTA!

International Language and Education Centre
EVENOR

Tartu mnt. 43 / F.R.Kreutzwaldi 24,
Tallinn
Tel 6485 441.
mail@evenor.ee
www.evenor.ee

International Language and Education Centre
Evenor

- Bakalaureusõpe Majanduses ja Ärinduses
- Bakalaureuse kraad 3 aastaga
- Inglisekeelne õppetöö
- Rahvusvaheline keskkond
- Kooliväline huvitegevus

“Kui oli vaja uurimistöö valmis saada, siis töötas meie tiim 24 tundi ööpäevas. Jagasime töö nii, et kolm liiget kirjutasid hommikust õhtuni. Mina tõusin pärast lõunat üles, võtsin neilt õhtul töö üle, kirjutasin läbi öö ning andsin järje hommikul neile tagasi. Nii kolm ööpäeva järjest.”

Tõnis Erm, GILD Bankers

„Omapärased lätakad ja leedukad, kummitavad uurimustööde tähtajad, meelde jääv finants ja meeleolukad peod - mida üks tudeng veel võks tahta?”

Kaidi Peetersoo, praktika 2007, Hansabank IT, HRM

„SSE Riias rajatakse tee majandusnaljade viskamiseks”

Taavi Mandel, Hugo Treffneri Gümnaasium

The Financial Times`i Euroopa parimate ärikoolide pingereas on meie kool pidevalt parimate seas

Veebipõhise avalduse tähtaeg on 10. mai.

www.sseriga.edu.lv, admission@sseriga.edu.lv, tel. +371 67015800

Ameerikasse õppima? Väga hea mõte!

Igal aastal kandideerib USA ülikoolidesse mitusada tuhat tudengikandidaati teistest riikidest, sealhulgas Eestist. Välismaal õppimine laiendab silmaringi ning arendab enesekindlust – omadusi, mida tööandjad lisaks kvaliteetsele haridusele kõrgelt hindavad.

USA ülikoolides kestab bakalaureusõpe neli aastat ning rõhk on liberal arts süsteemil. Liberal Arts College või sarnase suunitlusega ülikoolide tudengid võtavad esimestel õpinguaastatel üldisi aineid humanitaar-, sotsiaal- ja täppisteaduste valdkonnast ning otsustavad alles teise aasta lõpus, millisele erialale nad spetsialiseeruda soovivad. Isegi need, kes keskenduvad kohe näiteks inseneriõppele, peavad tavaliselt 25 protsenti oma ainetest võtma humanitaar- või sotsiaalteadustest, et nende haridus oleks laiapõhjalisem.

Mitmekülgsed teadmised, paindlikkus ning akadeemiline vabadus ongi USA kõrgharidussüsteemi märksõnadeks. Rõhk on iseseisval töötl ning paljud vilistlased tunnistavad, et sealsetes ülikoolides õppimine on arendanud neis võimet intensiivselt töötada ning oskust oma aega planeerida.

USA ülikoolid pakuvad rahvusvahelistele tudengitele märkimisväärset finantsabi. Stipendiumid võivad ulatuda mõnest tuhandest dollarist tässtipendiumideni õppemaksu ja elamiskulude katmiseks. Lisaks on võimalik rahastada oma bakalaureusõpinguid spordistipendiumi abil, viimane eeldab ülikooli vastava ala treeneri nõusolekut.

USA-sse õppimaminekuks tuleks tegutsema hakata aasta-poolteist enne õpingute alustamist. Ülikoolide ja sisseastumistingimuste kohta saad informatsiooni Tallinna Tehnikaülikoolis ja Tartu Ülikooli Raamatukogus asuvatest Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskustest. Ära karda küsida, kui miski arusaamatuks jääb. Tegemist on sinu tuleviku ja teabekeskused aitavad sind hea meelega.

Üheks kandideerimisnõudeks on rahvusvaheliste testide tegemine. Ehk oled Sa juba kuulnud ing-

lise keele testist TOEFL iBT (Test of English as a Foreign Language)? Tegemist on internetipõhise testiga, kus on nii kuulamis-, lugemis-, kirjutamis- kui ka rääkimisülesanded. SAT (Scholastic Aptitude Test) on akadeemilise taseme test bakalaureusõppesse astujatele. Test eeldab häid teadmisi inglise keeles ja matemaatikas. On olemas ka SAT ainetestid bioloogias, ajaloos, füüsikas, jne.

Kes vajab inglise keele taseme kohta sertifikaati välismaale suvekooli, tööle või praktikale minekuks, võiks teha TOEIC (Test of English for International Communication) testi. Lühikursustele või suvetööle sobib kandideerida TOEFL ITP (Institutional TOEFL Test) tulemusega.

Oluline on, et alustaksid testideks valmistumist varakult. Nii Tallinnas kui ka Tartus pakuvad teabekeskused huvilistele ettevalmistusvõimalusi õpikute laenuvõtmise põhjalike kursusteni. Tule vaid kohale ning arutame, missugune viis testi õppida on just sulle sobiv.

Kui unistad USA-s õppimisest, siis kandideeri julgelt! Välismaale õppimaminek ei ole nii keeruline ja pingutust nõudev, kui esialgu tundub. Veidi vaeva nähes ja aega õigesti planeerides üllatav peagi, et oma suurte unistuste elluviimine ei olegi keeruline! Kohtumiseni meie üritustel ja teabekeskuses!

Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskus
Tallinna Tehnikaülikool
Ehitajate tee 5, III-208, Tallinn
Tel 6203543, 6203546
educationUSA@ttu.ee
<http://www.eac.ttu.ee>

Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskus
Tartu Ülikooli Raamatukogu
W. Struve 1-355, Tartu
Tel 737 5714
educentre@lists.ut.ee
<http://www.ut.ee/ameerika>

See ei ole lõpp, vaid uus algus

Kui kõikide su pingutuste kiuste juhtub, et sa ei saa kohe pärast gümnaasiumi lõppu ülikooli või kutsekooli sisse, ei ole see sugugi maailma lõpp. Ka see võib olla millegi toredea algus. Kõik sõltub sinust endast.

Kui terve suguvõsa küsib kord nädalas, kuhu kooli sa edasi õppima lähed ja kas said juba sisse, võib õppeasutuse ukse taha jäämine väga traagiline tunduda. Tegelikult pole aga keegi öelnud, et edasi õppima tuleb minna kohe pärast gümnaasiumi lõpetamist. Vastupidi – nii mõnegi ülikooli vastuvõtukomisjoni liikmed on öelnud, et rõõm on vestelda pisut vanemate ja elukogenumate sisseastujatega, kes teavad palju paremini, mida ja miks nad õppida tahavad.

Ära lase ennast kõigutada teiste ootustest – tege- mist on ikkagi sinu elu ja sinu tulevikuga, seega on sul õigus ise otsustada ja soovi korral mõtle- misaega võtta. Muidugi käib eneseuhkuse pihta, kui mõtlemissaeg pingereas madalale jäämisega peale sunnitakse, aga ka selle löögi saab enda kasuks pöörata.

Võimalusi on palju

Millest siis alustada, kui kutsekooli või ülikooli uk- sed suletuks jäid? Valikuvõimalusi on ka sellisel juhul uskumatult palju.

Euroopa Vabatahtlik Teenistus on väga arendav ja silmaringi laiendav valik. Selle kaudu saavad 18-30aastased noored minna 2-12 kuuks välisriiki elama ja vabatahtlikku tööd tegema. Tänu selle- le, et on olemas organisatsiooni Euroopa Noored Eesti büroo, on see üsna lihtne ning sugugi mitte kulukas!

Töö on mittetulunduslik, selle eest ei saa palka sina ega sinu töö pealt rahalist tulu keegi teine. Valdakond, kuhu tööle asud, on sinu enda valida (laste ja noortega tegelemisest keskkonnakaitse- alase tegevuseni).

Vabatahtliku töö täpne sisu sõltub vastuvõtva orga- nisatsiooni tegevusest ning vabatahtliku huvidest ja võimetest. Elamise ja muude kulude pärast pole vaja muret tunda, selle katab programm Euroopa Noored, kohaliku elu nautimiseks ja isiklikeks vajadusteks on ette nähtud taskurahagi. Sinu asi on ammutada valitud valdkonnas töökogemust, süüvida kohalikku kultuuri, saada uusi sõpru, keel suhu ja avaram maailmapilt.

Rohkem infot: euroopa.noored.ee

Õppida saab mitut moodi

Muidugi võid endale ka lihtsalt mõne töökoha otsi- da. Omal käel välismaale minek on riskantsem ja keerulisem, seega on mõistlikum tõist elu kõige- pealt Eestis proovida.

Ükskõik millise töökoha leiad, mingis mõttes arendab see sind kindlasti, võib-olla annab ka ka- sulikke kontakte. Samuti saad juba ainuüksi selle põhjal, kas leitud töö sulle meeldib või ei, teha jä- reldusi, mis amet sulle kõige paremini sobib ning mis erialal hiljem haridus omandada.

Ka siis, kui otsustad kohe tööle minna, ei tasu õppimisest loobuda. Pealegi ei tähenda õppimine ainult kutsekoolis või ülikoolis hariduse ja diplo- mi omandamist. Õppida saab ka kõrgkoolis vaid üksikuid aineid võttes, mõnes huviringis osaledes, keeltkoolis ning lihtsalt iseseisvalt raamatuid lu- gedes.

Õppimisvõimalused on tihti tasuta, aga enda harimine on üks paremaid võimalikke investee- ringuid. Kui raha üldse pole, leidub tasuta võima- lusi kas või raamatukogude näol.

Kutse- ja ülikoolides pakutavate kursuste kohta leiad infot koolide kodulehekülgedelt, koolituste ja huvihariduse kohta ajalehtedest ja internetist:

www.cv.ee

www.huviharidus.ee

www.kultuur.ee

www.tark.ee

eurodesk

eurodesk

> tahad reisida ja avardada oma silmaringi?

> unistad leida rahastust heale ideele?

> soovid minna välismaale õppima või tööle?

Vastused kõikidele Euroopa võimalusi puudutavatele küsimustele!

www.eurodesk.ee

> alustad iseseisvat elu?

> tahad tööle minna, aga kuhu?

> oled suhetega hädas?

Tegime interneti lihtsamaks!
Kõik vajalikud nipid eluks noorteportaalist NIP

www.nip.ee

Nendes koolides saad edasi õppida!

AKADEEMIA NORD

Siili 14, Tallinn, tel 673 7974
www.nord.ee; info@nord.ee

EEKBKL KÕRGENUD USUTEADUSLIK SEMINAR

Annemõisa 8, Tartu, tel 744 6630
www.kus.tartu.ee; seminar@kus.tartu.ee

EELK USUTEADUSE INSTITUUT

Pühavaimu 6, Tallinn, tel 611 7403
ui.eelk.ee; ui@eelk.ee

BAKALAUREUSEÕPE

Akadeemiline usuteadus

MAGISTRIOPE

Akadeemiline usuteadus
 Religioonipedagoogika
 Kristlik kultuurilugu
 Diakoonia ja sotsiaalteenused

EESTI-AMEERIKA ÄRIKADEEMIA

Punane 29a, tel 605 4108; 605 4100
www.eaba.ee; info@eaba.ee

Rahvusvaheline ärijuhtimine (ingl.k. süvaõppega)

Ärijuhtimine

Majandus ja ajakirjandus

EESTI INFOTEHNOLOOGIA KOLLEDŽ

Raja 4C, Tallinn, tel 628 5800
www.itcollege.ee; info@itcollege.ee;
 Skype: vastuvott_itcollege

PÄEVAÕPE JA KAUGÕPE

IT süsteemide administreerimine

IT süsteemide arendus

ÕHTUÕPE

Infosüsteemide analüüs

Tehnosuhtlus

EESTI-AMEERIKA ÄRIKADEEMIA

“RAHVUSVAHELINE ÄRIJUHTIMINE (inglise keele süvaõppega)”
 “ÄRIJUHTIMINE”

“MAJANDUS ja AJAKIRJANDUS”

Aadress: Punane 29A, Tallinn, 13611

Info: 605 4108, 605 4100

Internet: www.eaba.ee E-mail: info@eaba.ee

EESTI HOTELLI- JA TURISMIMAJAN- DUSE ERAKOOL

Puuvilla 19, Tallinn, tel 668 8707
www.ehte.ee; ehte@ehte.ee

EESTI KUNSTIAKADEEMIA

Tartu mnt 1, Tallinn, tel 626 7305
www.artun.ee; artun@artun.ee

BAKALAUREUSEÕPE

ARHITEKTUURITEADUSKOND

Arhitektuur ja linnaplaneerimine (õppeaeg 5 a)
 Sisearhitektuur ja mööblidisain

DISAINITEADUSKOND

Ehte- ja sepakunst
 Keraamika
 Klaasikunst ja disain
 Moedisain
 Nahakunst, aksessuaari- ja köitedisain
 Tekstiilidisain
 Tootedisain
 Graafiline disain

KUNSTIKULTUURI TEADUSKOND

Kunstiteadus
 Muinsuskaitse ja restaureerimine

VABADE KUNSTIDE TEADUSKOND

Kunst (graafika, maal, skulptuur, interdistsiplinaarsed kunstid)

Fotograafia

Stsenograafia (teater, film)

Animatsioon (2010 aastal vastuvõttu ei toimu)

EESTI MUUSIKA- JA TEATRIKA- DEEMIA

Rävala pst 16, Tallinn, tel 667 5700
www.ema.edu.ee; vastuvott@ema.edu.ee
www.lavakas.ee

EESTI LENNUAKADEEMIA

Kreutzwaldi 58a, Tartu, tel 744 8100
www.eava.ee; eava@eava.ee

Lennuliiklusteenindus

Lennunduse side- ja navigatsioonisüsteemide
 käitamine

Lennuki juhtimine

Kopteri juhtimine

Lennundusettevõtte juhtimine

Õhusõiduki hooldus

EESTI METODISTI KIRIKU TEOLOOGI- LINE SEMINAR

Narva mnt 51, Tallinn, tel 668 8467
www.emkts.ee; seminar@emkts.ee

EELK USUTEADUSE INSTITUUT asut. 1946

2010/2011. õ.a. toimub vastuvõtt järgmistele erialadele:

BAKALAUREUSEÕPE (180 ECTS):
 akadeemiline usuteadus

MAGISTRIOPE (120 ECTS):
 akadeemiline usuteadus
 religioonipedagoogika
 kristlik kultuurilugu
 diakoonia ja sotsiaalteenused

Täpsem info õppekavade ja sisseastumistingimuste kohta ui.eelk.ee või telefonil 611 7403. Sisseastumiseksamid toimuvad juulis 2010.

Pühavaimu 6, 10123 Tallinn.
 tel 611 7401, faks 611 7402 e-post: ui@eelk.ee

EESTI MAAÜLIKOOL

Kreutzwaldi 1, Tartu, tel 731 3048
www.emu.ee; vastuv@emu.ee

BAKALAUREUSEÕPE

Aiandus
 Põllumajandussaaduste tootmine ja turustamine
 Iluaiaandus *
 Maastikuarhitektuur
 Maastikukaitse ja -hooldus
 Rakendushüdrobioloogia
 Kalakasvatus
 Loomakasvatus
 Liha- ja piimatehnoloogia
 Loodusvarade kasutamine ja kaitse
 Taastuenergia ressursid *
 Metsamajandus
 Metsatööstus
 Geodeesia
 Kinnisvara planeerimine
 Maakorraldus
 Energiakasutus
 Ergonoomika
 Tootmistehnika
 Taastuenergeetika *
 Majandusarvestus ja finantsjuhtimine *
 Ökonoomika ja ettevõtlus
 Loodusturism *
 Veterinaarmeditsiin - õppeaeg 6 aastat
 Maaehitus - õppeaeg 5 aastat
 Veemajandus - õppeaeg 5 aastat
 * - ainult tasulised erialad

KAUGÕPE (TASULINE)
 Loodusturism
 Linna- ja tööstusmaastike korraldus
 Põllumajandusettevõtte majandamine
 Majandusarvestus ja finantsjuhtimine
 Ökonoomika ja ettevõtlus
 Metsamajandus
 Metsatööstus
 Loodusvarade kasutamine ja kaitse

Taastuenergia ressursid

Maaehitus

Energiakasutus

RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE

Tehnotroonika

MAGISTRIÕPE

Aiandus

Põllumajandussaaduste tootmine ja turustamine

Taimakasvatus

Maastikuarhitektuur

Maastikukaitse ja -hooldus

Rakendushüdrobioloogia

Kalakasvatus

Loomakasvatus

Liha- ja piimatehnoloogia (spetsialiseerumine
 lihatehnoloogia või piimatehnoloogia erialale)

Loodusvarade kasutamine ja kaitse

Metsamajandus

Metsatööstus

Geodeesia

Kinnisvara planeerimine

Maakorraldus

Energiakasutus (spetsialiseerumine energiakasutuse
 või elektrivõrkude planeerimise erialale)

Ergonoomika

Tootmistehnika

Majandusarvestus ja finantsjuhtimine *

Ökonoomika ja ettevõtlus *

Loodusturism *

Elustiku mitmekesisuse ja multifunktsionaalsete
 maastike korraldamine*

* - ainult tasulised erialad

KAUGÕPE (TASULINE)

Loodusturism

Linna- ja tööstusmaastike korraldus

Majandusarvestus ja finantsjuhtimine

Ökonoomika ja ettevõtlus

Kinnisvara planeerimine

Energiakasutus

EESTI MEREAKADEEMIA

Kopli 101, Tallinn, tel 613 5500, www.emara.ee;
 eesti.mereakadeemia@emara.ee

LAEVANDUSTEADUSKOND

Tüürimees

Mehaanikateaduskond

Laeva jõuseadmed

Külmutusseadmed

Merendusteaduskond

Hüdrograafia

Hüdrometeoroloogia ja loodushoid

Sadamamajandamine ja meretranspordi
 juhtimine

Kalatoodete tehnoloogia

Kalandusspetsialist

MAGISTRIÕPE

Spetsialiseerumised:

Meretranspordi juhtimine

Laeva tehniline eksploatatsioon ja laevajuhtimine

Hüdrograafia

EMA MEREKOOL

Mustakivi tee 25, Tallinn

www.merekool.ee; merekool@merekool.ee

Soola 5, Tartu

www.merekool.ee/tartu; tartu@merekool.ee

Mihkli 2a, Pärnu

www.merekool.ee/parnu; parnu@merekool.ee

**KUTSEKESKHARIDUSÕPE VÕI
KUTSEÕPE KESKHARIDUSE BAASIL**

500-se ja suurema kogumahutavusega laeva
 vahitüürimees

750 kW ja suurema peamasinat efektiivse
 koguvõimsusega mootorlaeva vahimehhaamik

Laeva külmutusseadme mehaanik

Laeva elektrimehaanik

Põhihariduse nõudeta kutseõpe

Siseveelaeva laevajuht

Madrus, vahimadruse tase

Avamerekalur II

Laevaelektrik

Laevamotorist

Väiksema kui 200-se kogumahutavusega laeva
 laevajuht

Väiksema kui 200kW peamasinat efektiivse

koguvõimsusega mootorlaeva mehaanik

**GEORG OTSA NIM. TALLINNA MUUSI-
KAKOOL**

Vabaduse Väljak 4, Tallinn, tel 644 3626

www.otsakool.edu.ee; otsakool@otsakool.edu.ee

Eesti Kunstiakadeemia
Avatud uste päev
 25. märts 2010
 Rüütelkonna hoones
 Kiriku plats 1, Tallinn
www.artun.ee

Dokumentide vastuvõtt
Eesti Kunstiakadeemiasse
 28.-30. juuni 2010
 Rüütelkonna hoones
 Kiriku plats 1, Tallinn
www.artun.ee

Avatud Akadeemiasse
 5.-20. juuli ja 2.-16. august 2010
 tööpäeviti 11:00-15:00
 Avatud Akadeemia büroos
 Estonia pst 7, Tallinn

Teatridisaini
Kunstnik
www.artun.ee

ERSTI KUNSTIAKADEEMIA

ESTONIAN BUSINESS SCHOOL

Lauteri 3, Tallinn, tel 665 1325
www.ebs.ee; info@ebs.ee

BAKALAUREUSEÕPE

Rahvusvaheline ärijuhtimine:
 turundus ja suhtekorraldus
 investeringute juhtimine
 Võõrkeeled ja ärikorraldus:
 hotellimajandus ja konverentsikorraldus
 Ettevõtlus ja ärijuhtimine:
 müügijuhtimine
 pangandus

MAGISTRIÕPE

Rahvusvaheline ärijuhtimine:
 finantsjuhtimine
 turunduse juhtimine
 strateegiline juhtimine
 ärikonsultatsioon
 ettevõtlus
 ärijuhtimisõigus

DOKTORIÕPE

Juhtimisteadus
 Kolm õppekeelt:
 eesti keel, inglise keel, vene keel
 Kolm õppevormi:
 päevaõpe, õhtuõpe, kaugõpe

EUROAKADEEMIA

Mustamäe tee 4, Tallinn, tel 611 5801
www.euroakadeemia.ee; info@euroakadeemia.ee

BAKALAUREUSEÕPE

Keskonnakaitse
 Ärijuhtimine
 Rahvusvahelised suhted
 Sisekujunduskunstnik-disainer
 Moekunstnik-disainer
 Tõlk/tõlkija, filoloog

MAGISTRIÕPE

Keskonnakaitse
 Ärijuhtimine
 Regionaalsed rahvusvahelised uuringud
 Kunstiteadus
 Tõlk/tõlkija, filoloog

HAAPSALU KUTSEHARIDUSKESKUS

Ehitajate tee 3, Uuemõisa, Läänemaa,
 tel 666 1740
www.hkhk.edu.ee; kool@hkhk.edu.ee
 Majandusarvestus
 Loodusturismi korraldus
 Tekstiilitöö
 Toitlustusteenindus
 Mööblirestauraator
 Puit- ja kiviehitiste restauraator

HIUMAA AMETIKOOL

Suuremõisa, Pühalepa vald, Hiiumaa,
 tel 469 4391, hiiumaa.ametikool@hak.edu.ee
www.hak.edu.ee;

KUTSEÕPE

Floristika
 Maastikuehitus
 Majandusarvestus
 Keskonnakaitse
 Puit- ja kiviehitiste restaureerimine
 Veoautojuht

IDA-VIRUMAA KUTSEHARIDUSKESKUS

Kutse 13, Jõhvi, tel 332 1500
www.ivk.edu.ee; kool@ivk.edu.ee

ILURAVI RAHVUSVAHELINE ERAKOOL

Anne 53a, Tartu, tel 748 0202
www.ilukool.ee; ilu.kool@neti.ee
 Juuksuri kursus (9 kuud) ja kutseõpe
 Kosmeetiku kutseõpe
 Kūūnetehniku kutseõpe
 Massaaži kutseõpe

KURSUSED

Jumestamise algõppekursus
 Maniküüri-pediküüri baaskursus
 Maniküüri algõpe
 Pediküüri algõpe
 Kūūnetehnik-maniküürija kursus
 Geelkūūnte koolitus algajatele
 Kūūne disaini koolitus
 Ūldmassaaži baaskursus
 Depilatsiooni koolitus
 Ripsmepikenduste paigaldamise koolitus

JÄRVAMAA KUTSEHARIDUSKESKUS

Tallinna 46, Paide, tel 525 3736
www.jkhk.ee; kool@jkhk.ee
 Müügi korraldus
 Veokorraldaja
 Kaubakäsitleja
 Puhastustööde juhtimine
 Väikeettevõtlus
 Hobumajandus
 Autotehnik
 Autodiagnostik
 Teedeehitus
 Teedeehitust ja hobumajandust saab õppida ainult Järvamaa Kutsehariduskeskuses!

KEHTNA MAJANDUS- JA TEHNOLOOGIAKOOL

Kooli 1, Kehtna, Raplamaa, tel 487 5246
www.kehtna.edu.ee;
 kehtnamtk@kehtna.edu.ee

KAITSEVÄE ÜHENDATUD ÕPPEASUTUSED KÕRREM SÕJAKOOL

Riia 12, Tartu, tel 717 6110
www.ksk.edu.ee; ekv@ksk.edu.ee
www.elukutse.ee

RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE

Sõjaväeline juhtimine

KAITSEVÄE VÕRU LAHINGUKOOL

Meegomäe, Võru, tel 717 5100
www.lahingukool.ee; kvlk@mil.ee

KUTSEHARIDUS

Sõjaväeline juhtimine

PROFESSIONAALIKS!
 ALUSTA HIUMAA AMETIKOOLIST!

Kutsekeskhariduse põhihariduse baasil
 Puit- ja kiviehitiste restaureerimine - 3 a

Kutseõpe keskhariduse baasil - tsükliõpe

Floristika - 2 a
 Maastikuehitus - 2 a 6 k
 Majandusarvestus - 2 a
 Keskonnakaitse- spetsialiseerumisega looduskeskkonna ja maastikukorraldusele - 2 a
 Puit- ja kiviehitiste restaureerimine - 2 a

Kutseõpe põhi- ja keskhariduse baasil

Veoautojuht - 6 k
 * tingimus - vanus 21 a ja B kat juhiloal

Dokumentide vastuvõtmine: 25. juuni - 16. august.
 Info: 469 4391, hiiumaa.ametikool@hak.edu.ee
 Suuremõisa 92301 Pühalepa vald Hiiumaa

KURESSAARE AMETIKOOL

Kohtu 22, Kuressaare, tel 452 4600
www.ametikool.ee; info@ametikool.ee

LUUA METSANDUSKOOL

Palamuse vald, Jõgeva maakond, tel 776 2111
www.luua.edu.ee; info@luua.edu.ee

LÄÄNE-VIRU RAKENDUSKÕRGOOL

Mõdriku, Lääne-Virumaa, tel 329 5950
www.lvkkk.ee; info@modriku.edu.ee

MAINORI KÕRGOOL

Suur-Sõjamäe 10a, Tallinn, tel 610 1900
www.mk.ee; mk@mk.ee

MAJANDUSE JA JUHTIMISE INSTITUUT „ECOMEN“

Sillamäel: Mere pst 3, tel 397 7543, 397 3051
 Tallinnas: Erika 7a, tel 648 7722, 660 3642
www.ecomen.ee; info@ecomen.ee

Koolitus Olustverest**VASTUVÕTT KESKHARIDUSE BAASIL:**

- **turismikorraldus** (õppeaeg 1 aasta 10 kuud)
- **sekretäritöö** (õppeaeg 1 aasta 10 kuud)
- **toitlustusteenindaja** (õppeaeg 2 aastat)
- **toiduainete töötlemine** (õppeaeg 2 aastat) spetsialiseerumisega: piimatoodete töötlemine, lihatoodete töötlemine, pagaritoodete töötlemine, jookide töötlemine

ÕPPIMISVÕIMALUSED TÖÖTAMISE KÕRVALT:

loomakasvatus, abikokk, sekretäritöö, maaturismi teenindus, pagar, toiduainete töötlemine, keraamika, rahvuslik puutööndus, tekstiilitöö

M.I. MASSAAŽIKOOL

Mustamäe tee 59, Tallinn, tel 664 6190, 664 6191
www.massaaž.ee;
 info@massaaž.ee, koolitused@massaaž.ee

KUTSEÕPE**SPETSIALISEERUMINE****KURSUSED****NARVA KUTSEÕPPEKESKUS**

Kreenholmi 45, Narva, tel 356 9344
www.nvtc.ee; nvtc@nvtc.ee

KUTSEÕPE KESKHARIDUSE BAASIL

Õppekeel: eesti

Toitlustusteenindus

Õppekeel: vene

Mehhatroonik

Turismikorraldus

Müüja

Tarkvara ja andmebaaside haldus

Multimeedium

Puit ja kiviehitiste restauraator

Majandusarvestus

Elektrik

Arvuhtimisega (APJ) metallilõikepinkide operaator

Arvuhtimisega (APJ) metallilõikepinkide

operaator

Keevitaja

Keevitaja

Rõivaõmblemine

Soojusseadmete käitaja

Väikeettevõtlus

Veokorraldaja

Hotelliteenindaja (toateenija)

KUTSEKESKHARIDUSÕPE

Õppekeel: eesti

Kokk

Autotehnik

Multimeedium

Õppekeel: vene

Mehhatroonik

Kokk

Autotehnik

Multimeedium

Ehitusviimistlus

Kodumajandus

Keevitaja

Pagar-kondiiter

OLUSTVERE TEENINDUS- JA MAAMAJANDUSKOOL

Olustvere, Viljandimaa, tel 437 4244
olustvere.edu.ee; kool@olustvere.edu.ee

KESKHARIDUSE BAASIL

Turismikorraldus

Sekretäritöö

Toitlustusteenindaja

Toiduainete töötlemine

PÕHIHARIDUSE BAASIL

Põllumajandus

Pagar-kondiiter

Kokk

Maaturismi teenindus

Toiduainete töötlemine

PÕLTSAMAA AMETIKOOL

Põltsamaa vald, Jõgevamaa, Väike-Kamari küla
 tel 776 8888; 776 8889

www.pkpk.ee; kool@pkpk.ee

Ehitus

Kelner

Baarman

Müügikorraldus

PÄRNU SAKSA TEHNOLOOGIAKOOL

Jalaka 8, Pärnu, tel 442 0480

www.saksatk.ee

Põltsamaa Ametikool

HARIDUS ON ELU ALUS!

Võtab keskhariduse baasil vastu õpilasi järgmistele erialadele:

- Ehitus - 2 aastat
- Kelner - 6 kuud; Baarman - 6 kuud
- Müügikorraldus - 2 aastat

Õpilastele on ettevalmistatud ja õpilaste toetamiseks on olemas: Vaba aja viisikamaka muuseumi ja õpilastele tasuta spordiväljak, arvutiklassid, muusikakool ning võimalus osaleda huviringide töös. Koolis tegutses alati ka õpilastele suunatud. Kool korraldab täiskasvanutele: tšingel- ja lõõberingid. Võimalus kursuste raames osaleda erinevate kategooriate meesõnastajatekursustel. Kooli kantselei töötab kõikidel tööpäevadel esmapäevast neljapäevani 08.00-15.00 ja reedel 08.00-14.00.

Jõgevamaa, Põltsamaa vald, Väike-Kamari küla, 48030
 Tel: 7768888, 7768889 E-post: kool@pkpk.ee
www.pkpk.ee

PÄRNUMAA KUTSEHARIDUSKESKUS

Niidupargi 8/12, Pärnu, tel 442 7888

www.hariduskeskus.ee;

parnumaa@hariduskeskus.ee

Ärikorraldus

Juuksur

Sekretäritöö

SESOONÕPE

Müügikorraldus

Majandusarvestus

Hooldustöötaja

RAKVERE AMETIKOOL

Piiri 8, Rakvere, 329 5030

www.rak.edu.ee; info@rvss.ee**RÄPINA AIANDUSKOOL**

Pargi 32, Räpina, tel 796 1397

www.ak.rapina.ee; kool@ak.rapina.ee**PÄEVANE OSAKOND**

Floristika

Keskonnakaitse

Maastikuehitus

Aiandus

SESSIOONÕPPE OSAKOND

Aiandus

Keskonnakaitse

Maastikuehitus

Floristika

Tekstiilitöö

SISEKAITSEAKADEEMIA

Kase 61, Tallinn, tel 696 5644

www.sisekaitse.ee; info@sisekaitse.ee

KUTSEÕPE (KESKHARIDUSE BAASIL)

RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE

SISEJULGEOLEKUALANE MAGISTRIÕPE

MAGISTRIÕPE ÄRIJUHTIMISE ERIALAL

(koostöös Tartu Ülikooliga)

Õppimisvõimalusi pakuvad neli kolledžit:

Finantskolledž

Justiitskolledž

Politsei- ja Piirivalvekolledž

Päästekolledž

VASTUVÕTT 2011. AASTA JUUNIS!

TALLINNA MAJANDUSKOOL

Tammisaare tee 147, Tallinn, tel 650 7862

www.tmk.edu.ee**RIIGIEELARVELINE ÕPE**

RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE

Raamatupidamine

Pangandus

Maksundus

Turundus

Õigusteenistus

KUTSEÕPE

Tarkvara arendus

Majandusarvestus (nii eesti kui vene keeles)

Sekretäritöö

Ärikorraldus (vene keeles)

Väikeettevõtlus (nii eesti kui vene keeles)

Kvaliteedi- ja keskkonnahaldus

TASULINE ÕPE

RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE

Juhiabi

Turundus

Raamatupidamine (nii eesti kui vene keeles)

Personalitöö

SOTSIAAL- HUMANITAARINSTITUUT

Suur-Sõjamäe 8, Tallinn, tel 610 1046

www.shi.ee; shi@shi.ee**STOCKHOLMI KÕRREM MAJANDUS-
KOOL RIIAS**

Stockholm School of Economics in Riga

Strelnieku iela 4A, Riga, Latvia,

tel.+371 6701 5800

www.sseriga.edu.lv;

admission@sseriga.edu.lv

BAKALAUREUSEÕPE

Majandus

Ärindus

Inglisekeelne õppetöö

Rahvusvaheline keskkond

Kooliväline huvitegevus

**RÄPINA
AIANDUSKOOL**
Aastast 1924

64505 Põlva maakond

Räpina, Pargi 32

tel/faks: 796 1397

Täiskasvanute tasemekoolituse osakond: 796 1157

Sessioonõppe osakond: 796 1157

E-post: kool@ak.rapina.ee

2010/2011 õppeaastal võtame õpilasi vastu järgmistele erialadele

PÄEVANE OSAKOND (põhikooli baasil):

AIANDUS (alternatiivtootmine)	3 aastat
AIANDUS (loodusmajandus)	3 aastat
MAASTIKUEHITUS (haljasalade rajamine ja hooldamine)	3,5 aastat
MAASTIKUEHITUS (väikevormide ehitamine)	3,5 aastat
MAASTIKUEHITUS (haljasalade kujundamine)	3,5 aastat
FLORISTIKA	3 aastat
TEKSTIILITÖÖ	3 aastat
AIANDUS	1 aasta

(põhi- ja keskhariduse baasil- vene keelide lõpetajatele)

KESKKOOLI BAASIL:

FLORISTIKA	2 aastat
KESKKONNAKAITSE	2 aastat
MAASTIKUEHITUS	2,5 aastat
AIANDUS	2 aastat

SESSIOONÕPPE OSAKOND keskkooli baasil:

AIANDUS	2 aastat
KESKKONNAKAITSE	2 aastat
MAASTIKUEHITUS	2,5 aastat
FLORISTIKA	2 aastat
TEKSTIILITÖÖ	2 aastat

Koolil on ühiselamus, spordisaal, söökla. Head võimalused on huvitegevuseks, keeleõppeks ja praktikaks kodu- ning välismaa ettevõtteis.

Sisseastumiseks vajalikud dokumendid:

lõputunnistus, 4 fotot 3x4 cm, arstitõend, passi koopia.

www.ak.rapina.ee

TALLINNA TERVISHOIU KÕRGGKOOL

**Tervishoiualane
rakenduskõrgharidus!**

Kutsesuheline hooldustöötaja, erakorralise meditsiini tehnika ja massaaži erialal.

Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis saab õppida:

- Tervisedendajaks
- Farmatseudiks
- Hambatehnikuks
- Optometristiks
- Tegevusterapeutiks
- Õeks
- Ämmaemandaks

Avatud uste päev
17.03.2010

01.06-08.07.2010 saab dokumente esitada

sisseastumise infosüsteemis SAIS.

Dokumentide vastuvõtt toimub

28.06-08.07.2010

Tallinnas Kännu 67 ja Kohtla-Järvel Lehe 12.

Vaata lisa kodulehelt www.ttk.ee

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOO

Ehitajate tee 5, Tallinn, tel 620 3504
www.vastuvott.ttu.ee; www.ttu.ee
 vastuvott@ttu.ee

ERIALAD JA SPETSIALISEERUMISED:**EHITUSTEADUSKOND**

Logistika
 Keskkonnatehnika spetsialiseerumisega keskkonnakorraldusele
 Keskkonnatehnika spetsialiseerumisega küttele ja ventilatsioonile
 Keskkonnatehnika spetsialiseerumisega veetehnikale
 Transpordiehitus spetsialiseerumisega ehitusgeodeesiale
 Transpordiehitus spetsialiseerumisega sillaehitusele
 Transpordiehitus spetsialiseerumisega teedeehitusele

Tööstus- ja tsiviilehitus spetsialiseerumisega ehitusmajandusele ja juhtimisele

Tööstus- ja tsiviilehitus spetsialiseerumisega ehitustehnikale

ENERGEETIKATEADUSKOND

Elektriarjandus ja jõuelektronika
 Elektroenergeetika
 Geotehnoloogia

INFOTEHNOLOOGIA TEADUSKOND

Arvutisüsteemid
 Elektronika ja bioonika
 Informaatika
 Telekommunikatsioon
 Äriinfotehnoloogia

KEEMIA- JA MATERJALITEHNOLOOGIA TEADUSKOND

Keemia- ja keskkonnakaitse tehnoloogia
 Materjalitehnoloogia
 Toidutehnika ja tootarendus

MAJANDUSTEADUSKOND

Rahvamajandus
 Ärikorraldus (ainult inglise keeles)

Rahvusvahelised suhted

Ärindus

MATEMAATIKA-LOODUSTEADUSKOND

Geenitehnoloogia
 Rakenduskeemia ja biotehnoloogia
 Tehniline füüsika

MEHAANIKATEADUSKOND

Mehhatroonika
 Soojusenergeetika (Sel erialal saab õpinguid alustada ka Virumaa Kolledžis ja vene keeles)
 Tootearendus ja tootmistehnika (Sel erialal saab õpinguid alustada ka Tartu või Kuressaare Kolledžis. Kuressaares ka kaugõppes)

SOTSIAALTEADUSKOND

Avalik haldus
 Halduskorraldus (ainult kaugõppes)
 Õigusteadus

TTÜ TALLINNA KOLLEDŽ

Tõnismägi 14, Tallinn, tel 627 2686
www.tk.ttu.ee; tk@ttu.ee

RAKENDUSKÕRGHARIDUS

Kinnisvara haldamine
 Majandusarvestus
 Rahvusvaheline majandus ja ärikorraldus

TTÜ TARTU KOLLEDŽ

Puistee 78, Tartu, tel 620 4800
tark.ttu.ee; nt@ttu.ee

INSENERIÕPE

Ehitiste restaureerimine
 Materjalide taaskasutus
 Maastikuplaneerimine ja -disain

BAKALAUREUSEÕPE

Tööstusökoloogia
 Tootearendus ja tootmistehnika (1.a)

TTÜ KURESSAARE KOLLEDŽ

Rootsi 7, Kuressaare, tel 453 9145
www.ttykk.edu.ee; sekr@si.edu.ee

RAKENDUSKÕRGHARIDUS

Turismi- ja toitlustuskorraldus
 Elektroonsed süsteemid
 Väikeettevõtlus (kaugõpe)
 Väikelaevaehitus (kaugõpe)

TTÜ VIRUMAA KOLLEDŽ

Järveküla tee 75, Kohtla-Järve, tel 336 3920
www.vk.edu.ee; info@vk.edu.ee

Ehitustehnika
 Energiatehnika
 Informaatika
 Kütuste tehnoloogia (ainult vene keeles)
 Tootmise automatiseerimine (ainult vene keeles)
 Tootmistehnika ja tööstusettevõtlus
 Soojusenergeetika (vene keeles, mehaanikateaduskonna eriala; õpingute algus Virumaal)

TALLINNA POLÜTEHNIKUM

Pärnu mnt 57, Tallinn, tel 610 3601
www.tpt.edu.ee

KUTSEKESKHARIDUS

Elekter
 Automaatika
 Telekommunikatsioon
 Arvutid
 Trükitehnoloogia
 Fotograafia

TALLINNA LASNAMÄE MEHAANIKA-KOOL

Uuslinna 10, Tallinn, tel 621 5572
www.tlmk.ee; kool@tlmk.ee

TALLINNA PEDAGOOGILINE SEMINAR

Räägu 49, Tallinn, tel 639 1741
www.tps.edu.ee

RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE

Koolieelse lasteasutuse õpetaja
 Sotsiaaltöö
 Noorsootöö

KUTSEKESKHARIDUS KESKKOOLI BAASIL

Sotsiaalhooldus
 Lapsehoid

TARTU TERVISHOIU KÕRGGKOL
 TARTU HEALTH CARE COLLEGE

Rakenduskõrgharidus:

- Õde 3,5 a
- Ammaemand 4,5 a
- Füsioterapeut 3 a
- Bioanalüütik 3,5 a
- Tervisekaitse spetsialist 3 a
- Radioloogiatehnik 3,5 a Tartus tagasi!

01.02.2010 alustab Eesti keele suvaõppe õppegrupp, kus õpitakse keelt sõltumata vältitud õppekavast!

Kutseharidus:

- Hooldustöötaja 2 a
- Lapsehoidja 1 a

Õppetöö toimub 1-2 korda kuus nädalaste tsükklina.

Avatud Uksed 24.03 ja 01.04!
 Tule toovaruks kõrgkooli ja haiglatesse!

Lisainfo: www.nooruse.ee
 Tel: 738 1642, nooruse@nooruse.ee

TALLINNA ÜLIKOOL

Narva mnt 25, Tallinn, tel 640 9135
www.tlu.ee; vastuvott@tlu.ee

HARIDUSE VALDKOND

Alushariduse pedagoog
 Andragoogika
 Eripedagoogika
 Klassiõpetaja
 Kutsepedagoogika
 Pedagoogika (humanitaarteaduste suund)
 Pedagoogika (loodusteaduste suund)
 Tööõpetus

HUMANITAARTEADUSTE VALDKOND

Ajakirjandus
 Ajalugu
 Antropoloogia
 Eesti filoloogia
 Eesti keel võõrkeelena ja eesti kultuur (eesti kooli lõpetaja)
 Eesti keel võõrkeelena ja eesti kultuur (vene kooli lõpetaja)
 Filosoofia
 Inglise keel ja kultuur
 Kultuuriteadus
 Lähis-Ida ja Aasia kultuurilugu
 Referent-toimetaja (eesti kooli lõpetaja)
 Referent-toimetaja (vene kooli lõpetaja)
 Romaani keeled ja kultuurid (prantsuse, itaalia ja hispaania suund)
 Saksa keel ja kultuur (kõrvalainega)
 Soome filoloogia
 Vene filoloogia
 Vene keel võõrkeelena (eesti kooli lõpetaja)
 Vene keel võõrkeelena (vene kooli lõpetaja)

KUNSTIDE VALDKOND

Koreograafia
 Kunstiõpetus
 Käsitöö ja kodundus
 Muusika

LOODUS- JA TÄPPISTEADUSTE VALDKOND

Bioloogia (kõrvalainega)
 Füüsika (kõrvalainega)
 Geoökoloogia
 Informaatika
 Keskkonnakorraldus
 Matemaatika

SOTSIAALTEADUSTE VALDKOND

Haldus- ja ärikorraldus (õppeaeg 4 aastat)
 Infoteadus
 Psühholoogia
 Psühholoogia (inimeseõpetuse suund)
 Reklaam ja imagoloogia
 Riigiteadused
 Sotsioloogia

TERVISE VALDKOND

Kehakultuur
 Kunstiteraapiad
 Rekreatsioonikorraldus
 Sotsiaaltöö

BALTI FILMI- JA MEEDIAKOOL

Film ja video
 Meedia (suhtekorralduse suund)
 Meedia (TV/audiovisuaalne meedia)

HAAPSALU KOLLEDŽ

Klassiõpetaja (põhikooli inglise keele õpetaja)
 Klassiõpetaja (kõrvalainega)
 Käsitöetehnoloogiad ja disain
 Liiklusohutus
 Rakendusinformaatika PA
 Tervisejuht

KATARIINA KOLLEDŽ

Humanitaarteadused
 Sotsiaalteadused

RAKVERE KOLLEDŽ

Alushariduse pedagoog
 Sotsiaaltöö
 Sotsiaalpedagoogika

TALLINNA TEENINDUSKOOL

Majaka 2, Tallinn, tel 605 3102,
info@teeninduskool.ee
www.teeninduskool.ee

TALLINNA TEHNIKAKÕRGMKOO

Pärnu mnt 62, Tallinn, tel 666 4569
www.ttkk.ee; vastuvott@tktk.ee

RAKENDUSKÕRGMKOO HARIDUS**ARHITEKTUURI JA KESKKONNATEHNIKA TEADUSKOND**

Rakendusarhitektuur
 Tehnoökoloogia

EHITUSTEADUSKOND

Hoonete ehitus
 Rakendusgeodeesia
 Teedehitus

MEHAANIKATEADUSKOND

Masinaehitus
 Tehnomaterjalid ja turundus

RÕIVA- JA TEKSTIILITEADUSKOND

Rõiva- ja tekstiiliala ressursikorraldus
 Rõivaste tehniline disain ja tehnoloogia

TRANSPORDITEADUSKOND

Autotehnika
 Raudteetehnika
 Transport ja logistika

TALLINNA TERVISHOIU KÕRGMKOO

Kännu 67, Tallinn, tel 671 1701
 Lehe 12, Kohtla-Järve
www.ttk.ee; info@ttk.ee

RAKENDUSKÕRGMKOO HARIDUS

Tervisedendaja
 Farmatseut
 Hambatehnik

Optometrist
 Tegevterapeut
 Õde
 Ämmaemand

KUTSEHARIDUS

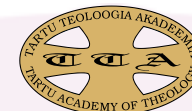
Hooldusõde

TALLINNA TRANSPORDIKOOL

Tehnika 18, Tallinn, tel 697 9040
www.ttrk.ee

TALLINNA TÖÖSTUSHARIDUSKESKUS

Sõpruse pst 182, Tallinn, tel 654 2833
www.thk.ee; info@thk.ee

TARTU TEOLOGIA AKADEEMIA

asutatud 1992

Rakenduslikku kõrgharidust andev akrediteeritud
 kristlik erakõrgkool.

TEOLOOGIA RAKENDUSKÕRGMKOO HARIDUSÕPE

Erialad: hingeõidja, vaimulik, kristlik noorsootöö, kristlik meedia
 Õppetöö kestab neli aastat ning toimub kahe- ja kolme-nädalaste tsüklitena. Nõutav vähemalt keskharidus.
Sisseastumiskatsed – essee ja vestlus.

PRAKTILISE TEOLOGIA MAGISTRIÕPE

Erialad: hingeõidja, vaimulik
 Õppetöö kestab kaks aastat ning toimub kord kuus ühel nädalalõpül.
Sisseastumiskatsed – essee ja vestlus.

Lisainfo: www.teoloogia.ee
 e-kiri: info@teoloogia.ee telefon: 742 0958

Ujula 1A, 51008 Tartu

TARTU ÜLIKOOL

Ülikooli 18, Tartu, tel 737 6391

www.ut.ee/sisseastumine:

sisseastumine@ut.ee

BAKALAUREUSEÕPE**PÄEVANE ÕPE**

Tartu Ülikoolis on võimalik õppida allolevatel bakalaureuseõppe, arstiõppe, hambaarstiõppe, proviisoriõppe, klassiõpetajakoolituse ning rakenduskõrgharidusõppe õppekavadel.

USUTEADUSKOND

Usuteadus

ÕIGUSTEADUSKOND

Õigusteadus (õppetööga Tartus või Tallinnas)

ARSTITEADUSKOND

Arstiteadus

Hambaarstiteadus

Proviisor

FILOSOOFIATEADUSKOND

Ajalugu

Eesti ja soome-ugri keeleteadus

Eesti ja soome-ugri keeleteadus (eesti keel ja kultuur muukeelsetele)

Filosoofia

Inglise keel ja kirjandus

Kirjandus ja kultuuriteadused

Maalikunst

Romanistika (prantsuse keel ja kirjandus)

Saksa keel ja kirjandus

Semiootika ja kultuuriteooria

Skandinaavia keeled ja kultuurid (norra keel ja kirjandus)

Vene ja slaavi filoloogia

KEHAKULTUURITEADUSKOND

Füsioteraapia

Kehaline kasvatus ja sport

LOODUS- JA TEHNOLOOGIATEADUSKOND

Arvutitehnika

Bioloogia

Füüsika

Geenitehnoloogia

Geograafia

Geoloogia

Keemia

Keskonnatehnoloogia

Materjaliteadus

Ökoloogia ning elustiku kaitse

MAJANDUSTEADUSKOND

Majandusteadus

Ettevõtetmajandus (inglise keeles)

MATEMAATIKA-INFORMAATIKATEADUSKOND

Informaatika

Infotehnoloogia

Matemaatika

Matemaatiline statistika

SOTSIAAL- JA HARIDUSTEADUSKOND

Ajakirjandus ja suhtekorraldus

Eripedagoogika

Haridusteadus (humanitaarained)

Haridusteadus (loodusteaduslikud ained)

Haridusteadus (reaalained)

Klassiõpetaja

Koolieelse lasteasutuse õpetaja

Psühholoogia

Riigiteadused

Sotsioloogia, sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika

NARVA KOLLEDŽ

· Humanitaarained mitmekeelses koolis

· Klassiõpetaja vene õppekeele koolis

· Koolieelse lasteasutuse õpetaja (vene õppekeele baasil)

· Noorsootöö

PÄRNU KOLLEDŽ

· Ettevõtlus ja projektijuhtimine

· Sotsiaaltöö korraldus

· Turismi- ja hotelliettevõtlus

TÜRI KOLLEDŽ

· Keskkonnakorraldus ja planeerimine

VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

· Huvijuht-loovtegevuse õpetaja

· Info- ja dokumendihaldus

· Jazzmuusika

· Koolimuusika

· Kultuurikorraldus

· Pärimusmuusika

· Raamatukogundus ja infokeskkonnad

· Rahvuslik tekstiil

· Tantsukunst

· Teatrikunsti visuaaltehnoloogia

TARTU KÕRDEM KUNSTIKOOL

Tähe 38b, Tartu, tel 730 9822

www.art.tartu.ee: art@art.tartu.ee

TARTU TEOLOOGIA AKADEEMIA

Ujula 1a, Tartu, tel 742 0958

www.teoloogia.ee: info@teoloogia.ee

TEOLOOGIA RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE

Hingehoidja

Vaimulik

Kristlik noorsootöö

Kristlik meedia

PRAKTILISE TEOLOOGIA MAGISTRIÕPE

Hingehoidja

Vaimulik

TARTU KUTSEHARIDUSKESKUS

Kopli 1, Tartu, tel 736 1866

www.khk.tartu.ee: info@khk.tartu.ee

Multimeedium

Tarkvara ja andmebaaside haldus

Sekretäritöö

Majandusarvestus (raamatupidamine)

Elektrik

Mehhatroonika

Müügikorraldus

Tisler

Puidupingitööline (CNC operaator)**

Loodusturism

Ärikorraldus

Juuksur

Turismikorraldus

Reisikorraldus

Rekreatsioonikorraldus

Hotelliteenindus

Toitlustusteenindus

Kokk

Kondiiter

Kelner**

Autotehnik

Autodiagnostik**

Mürsepp

Müügikonsultant

Toiduainete tehnoloogia (kondiitritehnoloogia)

Rätsepatöö**

Arvutivõrkude spetsialist

Spaateenuste korraldus

SESSIOONÕPE (KAUGÕPE)

Autodiagnostik

Sekretäritöö

Majandusarvestus (raamatupidamine)

Kondiiter

Turismikorraldus

IKT projekti koordinaator

Müüja (toidukaupade müüja)

Müügikorraldus

** vastuvõtt jaanuaris 2010

TARTU TERVISHOIU KÕRGOOL

Nooruse 9, Tartu, tel 738 1642

www.nooruse.ee; nooruse@nooruse.ee**RAKENDUSKÕRGHARIDUS**

Õde

Ämmaemand

Füsioterapeut

Bioanalüütik

Tervisekaitse spetsialist

Radioloogiatehnik

KUTSEHARIDUS

Hooldustöötaja

Lapsehoidja

VALGAMAA KUTSEÕPPEKESKUS

Lembitu 2, Valga, tel 766 8575

www.valgamaa.kok.ee; info@valgamaa.kok.eewww.vykk.vil.ee**Meil saad õppida:**

- ehitajaks
- paigalduselektrikuks
- ehituspuusepaks
- arvutitehnikuks
- ehitusrestauraatoriks
- autojuhiks
- bussijuhiks
- õmblejaks
- abikokaks

Viljandi Ühendatud Kutsekeskkool Vana-Võidu 70108 Viiratsi vald Viljandimaa
Info: 4351 020 info@vykk.vil.ee**VANA-VIGALA TEHNIKA- JA TEENINDUSKOOL**

Vigala vald, Raplamaa, tel 482 4545

www.wigalattk.ee**VILJANDI ÜHENDATUD KUTSEKESKKOOL**Vana-Võidu, Viiratsi vald,
tel 435 1020www.vykk.vil.ee; kool@vykk.vil.ee

Ehitaja

Paigalduselektrik

Ehituspuusepp

Arvutitehnik

Ehitusrestauraator

Autojuht

Bussijuht

Õmbleja

Abikokk

VÕRUMAA KUTSEHARIDUSKESKUSVäimela, Võru vald, Võrumaa,
tel 785 0800www.vkhk.ee; vkhk@vkhk.ee**Lisainfot****koolide kohta leiad uuest
portaalist:****www.haridusinfo.ee**

Info- ja nõustamiskeskused

Eesti Noorsootöö Keskus
Uuslinna 10, Tallinn 11415
638 0757
entk@entk.ee
www.entk.eeIda-Harju teabe- ja nõustamiskeskus/
Karjääriskohvik
Anija mõis, Anija vald 74411
608 4325
noored@koostyykoda.ee
www.koostyykoda.eeLääne-Harjumaa Teabe- ja Nõustamiskeskus/
Karjääriskohvik
Paldiski mnt 28F, Keila 76606
Tel. 677 3950
noorteinfo@keila.ee
www.keilanoortekeskus.eePaldiski Noortekeskus
Rae 29, Paldiski, 76805
Tel. : 6741319
E-mail: palhuvike@hotmail.ee
<http://www.hot.ee/palhuvikeskus/>Hiiumaa teavitamis- ja nõustamiskeskus
Uus tn 2B, KÄRDLA 92413
4 622 545
info@hups.ee
www.hups.eeIda-Virumaa Noorte Info- ja Nõustamiskeskus /
Jõhvi Noortekeskus
Address: Sompä tn 5a, Jõhvi, Ida-Virumaa 41533
Telefon: 334 3752
E-post: info@ivnink.ee
www.ivnink.eeNarva Noortekeskus
Vestervalli 9, NARVA 20307
3 592 581
info@noortek.ee
www.noortek.eeJõgevamaa Nõustamiskeskus
Piiri 4, JÕGEVA 48307
7 760 166mairepu@hotmail.ee
www.jmnk.eeKesk-Eesti Noortekeskus
Lai 33, PAIDE 72720
3 851 489,
eve@kenk.ee
www.kenk.eeLäänemaa Laste ja Noorte Nõustamiskeskus
Kastani 7, Haapsalu 71017
tel 4 737 227
info@noustamiskeskus.ee
www.noustamiskeskus.eeLääne-Viru Noorte Teabetuba
Laada 14, Rakvere (Rakvere ANK Torn ruumides)
Tel. 322 4949,
lvteabetuba@hotmail.ee
<http://lvnt.torni.ee/>Lääne-Viru karjääriskeskus
Address: Rohuaia 12, tuba 114, Rakvere 44308
Telefon: 325 8035
E-post: info@teejuht.ee
www.teejuht.eePõlva Kutsenõustamiskeskus
Kesk tn 33, PÕLVA 63308
7 994 493; 5 289 151
kutseinfo@hotmail.eePärnu Õppenõustamiskeskus
Metsa 1, Pärnu 80010,
4431436
onk@onk.ee
www.onk.eeRaplamaa info- ja nõustamiskeskus
Tallinna mnt.14, RAPLA 79513
4 894 541
raplantk@raplantk.ee
noored.raplamaa.eeSaaremaa Noorte Info Portaal
Komandandi 10b, Kuressaare
455 5955, 5172357
snip@snip.ee
www.snip.ee

Karjääripöld OÜ Saaremaa Karjäärikeskus
Lossi tn. 1, Kuressaare (sissepääs Kitsalt tn-lt)
53 012 776 (Marju Pöld)
info@karjaaripold.ee
www.karjaaripold.ee

Tallinna karjäärikeskus
Kateri 2a 13915 ja Suur-Ameerika 35 10122
Telefon: 646 6727 ja 641 8813
E-post: tulevikuredel@gmail.com
www.tulevikuredel.ee

Tallinna noorte infokeskus (taninfo)
Aadress: Vabaduse väljak 9 10141
Telefon: 6412271
E-post: info@taninfo.ee
www.taninfo.ee

Tartu Noorte Infopunkt
Uus 56, TARTU 50606
7 461 775
infopunkt@annenk.tartu.ee
msn: nip@tartunoored.ee
www.tartunoored.ee

Tartu Nõustamis- ja Kriisiabiikeskus
Vaksali 14, TARTU 50409
7 427 555 (info)
7 427 111 (usaldustelefon)
tnk@tnk.tartu.ee
tnk.tartu.ee

Tartu KHK Info- ja Karjäärinõustamiskeskus
Kopli 1, 50115 Tartu
(A korpus, II korrus)
7 361 890
tulevikutee@khk.tartu.ee
www.khk.tartu.ee/noustamine
www.firstjob.ee

Valgamaa Kutseõppekeskus
Jaama pst 12, Valga 68203
Tel 766 3222
koolitus@valgamaa.kok.ee
www.valgamaa.kok.ee/koolitus

Viljandimaa Noortekeskus
Männimäe tee 26, VILJANDI 71009
4 333 994
info@vanke.ee
www.vanke.ee

Võrumaa Noorte Teabekeskus
Jüri 12, III korrus, VÕRU 65620
7 828 328
infoboks@hot.ee

Karjääripöld OÜ Võrumaa Karjäärikeskus
51 34 630 (Heli Hillep)
infoboks@hot.ee

Ülikoolide karjäärikeskused

Eesti Maaülikooli karjääriteenistus
Kreutzwaldi 1A, TARTU 51014
731 3890
<http://www.emu.ee/411721>

Estonian Business School'i karjäärikeskus
Lauteri 3, TALLINN 10114
6 651 365
career@ebs.ee
career.ebs.ee

Lääne-Virumaa Kutsekõrgkooli Karjäärikeskus
Rohuaia 12, RAKVERE 44308
528 9993
nelly@modriku.edu.ee
<http://www.lvrkk.ee/index.php?main=682>

Mainori Kõrgkooli karjääriteenistus
Suur-Sõjamäe 10A, TALLINN 11415
6 101 901
mk@mk.ee
www.mk.ee > Üliõpilasele > Karjääriteenistus

Tallinna Tehnikaülikooli karjääriteenistus
Ehitajate tee 5, V korpus ruum 101, TALLINN
19086
6 203 518
career@ttu.ee
deephought.ttu.ee/karjaar

Tallinna Ülikooli karjääri- ja nõustamiskeskus
Narva mnt 25, ruum 215, TALLINN 10120
6 409 127
career@tlu.ee
www.tlu.ee/career

Tartu Ülikooli karjääri- ja psühholoogilise
nõustamise talitus
Ülikooli 18, ruum 102, TARTU 50090
7 376 206
piret.tatunts@ut.ee
www.ut.ee/career

Värske info edasiõppimisvõimaluste kohta
Eestis ja mujal Euroopas!

Uus kooliportaal
www.haridusinfo.ee

HISPAANIA MAJAS 1.VEEBRUARIL
ALGAVATELE HISPAANIA KEELE
KURSUSTELE ON REGISTREERUMINE
AVATUD 12.VEEBRUARINI.

TEHES KOGU KURSUSE
EEST ETTEMAKSU, ON HIND
KOOLIÕPILASTE VAID
4644 KROONI!

PÄASTA ENDA HISPAANLANE VALLA!

Kõigele lisaks loositakse välja
põneva programmiga reis
Hispaaniasse kõikide keeleõppijate
vahel, kes kas tegid ettemaksu või
kutsusid kursustele ka sõbra.

Keeletundide toimumise aegade ja
muude üksikasjade täpsustamiseks
helista 55626496, saada e-meil
info@hispaaniamaja.ee või astu läbi
Hispaania Majast, aadressil Tallinn,
Pikk tänav 36 (ukselell 2B).

facebook Hispaania Maja

skype hispaaniamaja

twitter hispaaniamaja